

Taxa postala
látitá in num
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
zetési árak:

ROMANIA

LEUPOSTA

Obani-Posta

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Redactor responsabil-Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc. Administartor delegat si girant responsabil-Felügyelő igazgató: Schwartz Endre. Proprietar-tulajdonos: Fraternitas S. A. de Editura. Registrul publicitatilor periodice No. 43. Dos. 889. 1934. Tribunalul Cluj, Sectia III. Szerda, július 31. 1940-5700. Tamuz 26. XXIII. évfolyam, 171. szám.

Ara 5 lej

Külpolitikai szemle

A Timpul írja: A Londonban megjelenő Ewening Standard szerint Duff Cooper tájékoztató miniszter be akarta tiltani az összes angol lapokat, amelyeket a kormány egyetlen hivatalos orgánusával helyettesített volna. A tájékoztató miniszterben ez a gondolat állítólag azért ötlött fel, mert a Timesben közlések jelentek meg bizonyos csapatmozdulatokra vonatkozóan.

Churchillnek sikerült hosszas rábeszélések után tervének elejtésére bírni miniszterkollegáját, aki csak arra az évrre adta be derekát, hogy egy ilyen intézkedés rendkívül kedvezőtlen benyomást tenne az angol közvéleményre.

Az olasz lapok az angol tengernagyi hivatal ama döntését kommentálva, amellyel a francia flotta lefoglalt hajóegységeit besorozzák az angol hadi és kereskedelmi flottába, megállapítja, hogy ez a határozat az angolok súlyos tengeri veszteségei következtében vált szükségessé.

Amidőn az angol kormány azt követelte, hogy Franciaország adja ki flottáját, hangsúlyozta, hogy Angliának nincsen szüksége francia hadihajókra, de biztosítani kívánja magát arról, hogy ezek a hajók nem kerülnek német kézre.

Most azonban minden kétséget kizáróan látható, hogy mi volt az angolok magatartásának és lépésének igazi oka.

Meglátjuk, hogy az angol flotta jövődéli veszteségeit hogyan fogják majd pótolni? — teszik hozzá az olasz lapok.

Ljubljánból érkező hírek szerint Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök és Korosec dr. nemzetnevelésügyi miniszter Bledbe érkeztek, ahol kihallgatáson jelennek meg Pál régenscerceg előtt. Minden jel arra enged következtetni, hogy a Jugoszláviában jelzett belpolitikai változások rövidesen megtörténnek.

Sanghajból érkező hírek szerint 60 kilométer távolságban az angol erődítési körzettel a japánok csapatokat tettek partra. A katonák megkezdtek az előrenyomulást Makung irányában.

A hír hatalmas szenzációt váltott ki Sanghajban.

A Nichi Nichi című japán lap az amerikai eskavas és közlekedési betiltásáról szólva, követeli, hogy az összes Egyesült Államokba irányított keletázsiai áruakománycsomagokat kobozzák el.

A vichy-i rádióban felolvasott hivatalos kormánynyilatkozat rámutat arra, hogy Franciaország összeomlásáért nemcsak azok viselik a felelősséget, akik legutóbb vezették az országot. A felelősségrevonást ki kell érjeszteni mindazokra, akik évek óta a közügyek élén állottak, valamint azokra a politikusokra, akik idegen befolyás alatt gátlóan az őszinte német-francia jóviszonyok és közlekedés létrejöttét.

A sajtót sem szabad mentesíteni a felelősség alól, mert tragikus része volt e tragédia előidézésében.

Svájci politikai körök felfogása szerint ezt nyilatkozatot Laval helyettes miniszterelnök sugalmazta és eljárást fognak indítani az összes népfrenti kormányok ellen.

Az Angliának szállítandó repülőgépek gyártásával kapcsolatban amerikai ipari körök — jelenti a Giornale d'Italia Newyorkból — kijelentik, hogy Angliának legkevesebb egy millió dollárt kell letennie az amerikai pénzintézeteknél, mielőtt a gyártás megkezdődne, mert az Egyesült Államok iparának nem áll módjában hitelezni. A kisse utópikusnak tűnő havi 3000 repülőgéppel való szállítása tehát a nemkevésbé utópikus szeg lefizetéséről van függővé téve — teszi hozzá az olasz lap.

Az Uralkodó kihallgatáson fogadta Gigurtu miniszterelnököt és Manoilescu külügyminisztert

Hivatalos közleményt adott ki a külügyminisztérium a német és olasz államférfiakkal folytatott tárgyalásokról

BUCURESTI, július 30. (Rador.) A királyi udvar marsalli hivatalának 57. számú közleménye szerint *Öfelsége Károly király hétfőn reggel munkakihallgatáson fogadta David Popescu tábornok belügyminisztert, C. Niculescu tábornok nemzetvédelmi minisztert, Radu Budisteanu kultuszminisztert és Ilasievici tábornokot. Öfelsége délben látta vendégül Gigurtu miniszterelnököt és Manoilescu külügyminisztert.*

A külügyminisztérium hivatalos közleménye az Obersalzbergi és római tárgyalásokról

Bucuresti, július 30. (Rador.) I. Gigurtu miniszterelnök és N. Manoilescu külügyminiszter visszatérése után az alábbi hivatalos közleményt adták ki:

Gigurtu miniszterelnök Manoilescu külügyminiszterrel együtt hétfőn délelőtt negyedtizenegy órakor tért vissza Obersalzbergből, ahova a német kormány meghívására utaztak. Ez az utazás az első személyes érintkezés volt egyrészt a román kormány, másrészt a német vezér és az a Duce között, valamint a két nagyhatalom külügyminiszterei között, azután, hogy Románia közölte a tengelypolitikába való bekapcsolódására vonatkozó elhatározását.

A megbeszélések, amelyek kiterjedtek

a Romániát és Délkelet-Európát érintő összes politikai és gazdasági kérdésekre, az őszinte barátság légkörében folytak le. Egészükből kiemelkedik az a valószínűség és megértés, amelyet úgy Németország, mint Olaszország tanusítanak Románia s a békének Európában ebben a részében való fenntartása iránt.

Ami Románia jövő szándékait illeti, úgy Obersalzbergben, mint Rómában csak általános elveket beszéltek meg, amelyek alapján az érdekelt államok kormányai szabad módon dolgozhatnak azoknak a feltételeknek a megállapításán, amelyek végleges megértéshez vezethetnek a Duna medencében.

Az érdekelt dunai hatalmak feladata tisztázni a függő kérdéseket — hangsúlyozzák Rómában

Róma, július 30. (Rador.) A DNB jelentése szerint római politikai körökben a román államférfiak római tárgyalásaival kapcsolatban rámutatnak arra, hogy a dunai érdekeket hatalmak feladata tisztázni a függő kérdéseket s a salzburgi és római tárgyalások után hozzájárulni a dunai területek békés rendezéséhez. Miután Franciaország és Anglia befolyását véglegesen megszüntették Délkelet-Európában, a két nagyhatalom teljes összhangban teremtette meg Délkelet-Európában a szükséges légkört a békés meggyezés számára, amely alkalmat ad az érdekelt hatalmaknak nézeteltéréseik végleges megoldására. Ezek között a kérdések között szerepel a balkáni területi kérdéseinek közvetlen megoldása. Római politikai körökben megállapítják, hogy a Délkelet-Európában megkezdett tevékenység célja az összes érdekeltet kielégíteni. Remélik, hogy a salzburgi és római tárgyalások alapján új építő és békés együttműködés korszaka kezdődik meg.

London, július 30. (Rador.) A Reuter

ügynökség diplomáciai levelezője szerint eddig semmi sem került nyilvánosságra a salzburgi és római tárgyalások tartalmának természetéről, de minden arra mutat, hogy Németország jobb megértést akar létrehozni, egyrészt Magyarország és Románia, másrészt Bulgária és Románia között a gazdasági teljesítő képesség feljavítása s különösen politikai érdekekből, mert Németország mentesülni akar attól a gondtól, hogy hátában bonyodalmak támadhatnak, akkor, amikor minden szükséges erejét a nyugati háború folytatására kell fordítania, valamint az elfoglalt területek kiaknázási tervének végrehajtására. Figyelemreméltó az a tény, hogy Jugoszlávia eddig kimaradt a balkáni vidéknek az újrendezéséből, nincs kizárva azonban, hogy Jugoszlávia Olaszország rendelkezésére álló figura. Nem kell figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy Jugoszlávia és Szovjet-Oroszország között mindjobban nő a szívélyesség. Oroszország magatartása tisztázatlan a helyzettel kapcsolatban.

Viktor Emanuel olasz király uralkodásának negyvenedik évfordulója

Mussolini és Hitler üdvözlőtávirata az uralkodóhoz

Róma, július 30. (Rador.) Mussolini Viktor Emanuel király és császár trónralépésének negyvenedik évfordulója alkalmából az alábbi táviratot intézte az uralkodóhoz:

„Felséged dicsőleges uralkodása negyvenedik évfordulója alkalmából magammal együtt az olasz nép legforróbb jókívánásait tolmácsolom. Az olasz nép biz-

tosan állva a trón körül, tömörül Felséged és a királyi ház köré, amely századokon keresztül Olaszország biztonsága volt és marad.”

Viktor Emanuel szívélyes hangú táviratban válaszolt.

Ugyancsak válaszolt az olasz uralkodó Hitler vezér üdvözlőtáviratára is.

Az angol vasérc

Anglia urálja még ma is a világ vasáru piacát és diktálja a világpiac vasárúját. A minőségben eddig el nem ért kovács-vas föltalálója angol ember volt, Henry Cort, akinek 1784-ben sikerült nyersvasból a kőszén hevítésének segítségével előállítania ezt a legjobb vasfajtát. Addig az időpontig az angol kovács-vas nem ért sokat, mert az állami üzemek és hajógyárak nem is dolgoztak föl csak külföldi vasat. A tizenhatodik században gondolni sem lehetett jobb munkára használható vasra, mint hogy abban az időben a szigetországnak nem volt fája. A faszén pedig tudvaleg leg roppant fontos kelléke a kohászatnak. Már Erzsébet királyné idejében ugyanis elpusztították Anglia erdőit és az ország rá volt utalva külföldi vas behozatalára. Stájerországból, Svédországból, Németországból és Belgiumból hozták be.

Hirtelen ezután az angol vasgyártás nagy virágzásnak indult, mert hasznosítani lehetett Anglia szén és vas kincseit. Egyszerű kovácsok pár év elforgása alatt gazdag gyárosok lettek, nemességet kaptak és az ország számos mai előkelősége leszármazottja ezeknek a szorgalmas, egyszerű iparosoknak. Henry Cort nem is volt szakembere a vasiparnak, inkább hivatalos föltaláló volt, akinek számos találmányát hasznosította az akkori idők technikája. Hosszu tanulmányozás után gondolt arra, hogy megjavítsa az angol vas szilárdságát és használhatóságát. Am az ő találmánya után azonban jelentkezett egy másik föltaláló, Henry Bessemer, akinek az volt az elgondolása, hogy a folyékony nyersvasba levegő-sugarat lehet préselni, aminek segítségével a vasat meg lehet szabadítani szénttartalmától. Ilyen módon állítható azután elő a legjobban kovácsolható vas és acél. Amikor Bessemer ezt az elgondolását 1855-ben néhány bányatulajdonos előtt előadta, ezek először kinevették. Később pedig, amikor találmányáért 10 ezer fontsterlinget kért, már meg is haragudtak rá és sokáig nem állottak szóba vele.

Ez az állapot azonban csak addig tartott, amíg Bessemer találmányát bemutatta néhány józanabbul gondolkodó bányatulajdonos előtt. Ezeknek az uraknak megnyult az orruk, mert a feltalálóban már valóságos ipari forradalmárt láttak, akit legszívesebben lecsukattak volna. Hogyne! Hiszen a felfedezés következtében értéktelenné váltak a vasművek, ha azokat fenntartják akkori állapotukban. Ha csak egy bánya vezet be az új eljárást — gondolták — a többiek már csak úgy tudnak valamiképpen boldogulni, ha ők is átépítik vasműveiket, ami sok pénzbe kerül, kockázatos is, mert hiszen tultermelést idézne elő. Ezzel az árák is esnének és még csak az üzemekbe befektetett tőkét sem lehetne megkeresni.

Igy hát az angol üzemek tulajdonosai várakozó álláspontra helyezkedtek. Sokáig azonban nem lehetett várni, mert Bessemer átment Svédországba, ahol nem volt még annyi bánya és ahol nagyobb megértést is tanusítottak a találmány iránt. Néhány év alatt Svédországban egy egész új és hatalmas ipar fejlődött, amelynek acélananyagát most már nem nélkülözhetette az angol hajógyártás és bizony Wohlwich hajógyárában, ahol az angol flotta egységeit gyártották, már csak svéd acél használtak.

Igy már az angol vasipar nem állhatott meg régi konzervatív pozíciójában, annál kevésbé, mint hogy az északamerikai

Hogyan folyt le Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter salzburgi és római látogatása?

Hogyan fogadták Salzburgban és Rómában a két román államférfit

Bucuresti, július 30. A román távirati iroda az alábbi kimerítő riportban számol be Gigurtu miniszterelnöknek és Mihail Manoilescu külügyminiszter németországi és olaszországi látogatásáról:

A Gigurtu miniszterelnököt és Mihail Manoilescu külügyminiszter Németország felé vivő különvonat július 25-én délután öt órakor hagyta el a román határt, Hegyeshalomnál.

A román miniszterek kíséretében utaztak Gerhardt Fabricius bucaresti német követ, Noti Constantin követségi tanácsos, O. W. Cisek, a külföldi sajtó helyettes igazgatója, T. Dinopol, a miniszterelnök és Poloni a külügyminiszter kabinetfőnöke.

A vonat kifut Németország földjére az első német vasúttalomon a magas román vendégeket Alex. Romalo berlini román követ, Gerhardt Wohl követségi tanácsos fogadták, akit a német kormány megbízott azzal, hogy németországi tartózkodásuk folyamán a román vendégeket kísérje. Gerhardt Wohl a német kormány nevében üdvözölte a miniszterelnököt és a külügyminisztert.

A vonat végül befutott a bécsi vasútállomásra. Décsben, a Kahlenberg hegyi éteramban szűkebbkörü ebédet adtak a vendégek tiszteletére.

A különvonat egy csodálatosan derűs nyári reggelen folytatja útját Salzburg és a régi Salzkammergut-i kastély felé, ahol valaha a katolikus egyház fejedelmei székeltek és ahol most von Ribbentropp birodalmi külügyminiszter nyári lakhelye van.

A vonat féltizenegykor érte el Salzburgot, amelynek pályaudvarát a nemzeti szocialista Reichot szimbolizáló számtalan vörös és ugyanannyi román zászló díszítette.

A pályaudvaron a román vendégeket Joachim von Ribbentropp külügyminiszter, Gaussi államtitkár, von Dörnberg, a külügyminisztérium protokollfőnöke, von Halem nagykövetségi tanácsos, Luther helyettes protokollfőnök, Alfred Lorenz salzburgi főpolgármester, dr. Reiter kormányfőnök, Kneupelscheide, a 18. hadtest parancsnoka, számos tábornok és a salzburgi helyőrség tisztjei, valamint a helyi nemzeti szocialista párt személyiségei fogadták.

Ribbentropp külügyminiszter meleg köszönettel üdvözölte Gigurtu miniszterelnököt, majd néhány percig Manoilescu külügyminiszterrel beszélgetett. Ezután a román kíséret tagjainak bemutatása következett.

A vasútállomás terén zenés és zászlós diszkrét üdvözlés tisztelettel a vendégek előtt. Miután azok elléptek a különítmény tagjai előtt, gépkocsiba szálltak, amely az österreichischer-kaiser szállóhoz vitte őket.

Az egész utvonalon, a pályaudvartól a szállóig, a román minisztereket a város lakossága meleg ünneplésben részesítette.

Ribbentropp székelyén

Félórás pihenő után Gigurtu és Manoilescu, valamint a kíséret tagjai gépkocsival a Fuschl tó felé indultak, amelynek partján fekszik a salzburgi püspökök hajdani vadász-kastélya, jelenleg von Ribbentropp pazar szépségű székelye.

Itt a birodalmi külügyminiszter visszavonult a román miniszterelnökkel és külügyminiszterrel, hogy megtárgyalja azokat a politikai kérdéseket, amelyek mindkét országot érintik.

Egy órákor diszebed volt, míg délután a vendégek visszatértek Salzburgba, onnan pedig gépkocsin Berchtesgaden és Obersalzberg felé, a Führer székelye felé vették útjukat.

Pontosan délután négy órákor érkeztek meg Obersalzbergbe.

Kihallgatáson Hitler kancellárnál

A vendégek a székely őrségének tisztelegése közepette szálltak ki az autóból; az eléjük jövő német külügyminiszter pedig a palota feljáróján keresztül bevezette őket a

Az olaszországi látogatás

A vonat éjjel egy órákor lépte át Brenner-nél az olasz határt, ahol a román vendégeket Raul Bossi quirináli román követ és Deleroze márkai, az olasz kormány megbízottja üdvözölte őket.

A veronai pályaudvaron a vendégekhez csatlakozott Al. Gregorian római román sajtótanácsos. Az egész ut folyamán a román delegációt a fasiszta hatóságok megkülönböztetett tisztelettel fogadták.

A vonat szombaton délelőtt 11 óra 40 perckor futott be Róma központi pályaudvarára.

Kitünő hangulatban a két román miniszter a pályaudvarra lépett, ahol Ciano gróf külügyminiszter igen melegen üdvözölte őket, a Duce nevében. A pályaudvaron jelen voltak a miniszterelnökség államtitkára, Rocco miniszter, a külföldi sajtó vezérigazgatója, Geisser Celestia szertartásfőnök, Vegliacco nagykövet, Boccini szenátor, a párt igazgatóságának elnöke, Gigi bucaresti olasz követ, Róma kormányzója, Róma prefektusa, Petrescu-Comnen vatikáni román nagykövet, a román követség egész személyzete, számos katonai és polgári előkelőség.

Akárcsak Salzburgban, a pályaudvart itt is gazdag román és olasz lobogódsz borította.

A két baráti nemzet nemzeti himnuszainak hangjai közben Gigurtu miniszterelnök és

német államfő nagy fogadótermébe, ahol Hitler kancellár már várt rájuk.

A tárgyalásokon, amelyek pontosan két óra és 43 percig tartottak, résztvettek Gerhardt Fabricius bucaresti német követ, Alex Romalo berlini román követ és Schmidt miniszter is.

Közben a román kíséret tagjai Hewel és Stagwart miniszterekkel, Schmidt ezredessel, a Führer katonai tanácsosával és dr. Dietrich német sajtófőnökkel beszélgettek. A román miniszterekkel folytatott megbeszélés után Hitler kancellár ama óhajának adott kifejezést, hogy szeretné megismerni a román kíséret tagjait, akiket azután bemutatott neki.

Délután 6 óra 45 perckor von Ribbentropp kíséretében a vendégek Salzburg pályaudvarára hajtottak, ahol újból népes és előkelő kíséret üdvözölte őket és diszkrétülmény tisztelettel előttük. Barátságos bucsu után Gigurtu és Manoilescu miniszterek, valamint kíséretük vonatba szálltak, amely Olaszország felé vette útját.

Manoilescu külügyminiszter Ciano gróf kíséretében elléptek a tiszteletükre kivezényelt diszkrétülmény előtt.

A pályaudvar kijáratánál Róma lakossága meleg szimpátiatüntetést rendezett a vendégek mellett. Ciano gróf és a miniszterelnökségi államtitkár kíséretében a vendégek gépkocsin a Grande Albergon fekvő miniszterelnökségi palotához hajtottak.

Tizenkét órákor a külügyminisztérium szertartásfőnökének kíséretében a román miniszterek visszaadták Ciano külügyminiszter látogatását a Chigi palotában, ahol a külügyminisztérium van.

Diszebed a történelmi Madama-villában

Félkettőkor a román vendégek a Villa Madama-ba mentek, ahol az olasz kormány diszebedet adott tiszteletükre.

E történelmi villában, ahol az utóbbi esztendő folyamán sok történelmi esemény zajlott le és ahol Európa legfőbb politikai személyiségei megfordultak már, igen jó és barátságos hangulatban folyt le a diszebed. Az asztalfőn Ciano gróf foglalt helyet, jobbján Gigurtu miniszterelnök, balján pedig Mihail Manoilescu külügyminiszter ültek.

Az ebéd ideje alatt a két román miniszter barátságosan elbeszélgetett Ciano gróf külügyminiszterrel.

„A német geopolitikai térben nincsen szerepe az érzelmeknek“

Radulescu Motru professzor cikke a német békéről

Alábbi cikket Radulescu Motru professzor, a Román Tudományos Akadémia elnöke, írta a Timpulban:

Olyan békét kötni, amely tartós legyen, de egyben hasznos is azok számára, akik megkötik, éppen olyan nehéz, ha nem nehezebb feladat, mint egy háborút megnyerni; hiszen a háború megnyerésében szerepet játszik a véletlen is, amíg a tartós béke csakis az előrelátás és az igaz mérlegelés révén jöhet létre. Sok tábornok és államférfiu nagyban bizonyul a harcmezőkön, de kicsinek és szűklátókörűnek, amidőn hódításainak eredményeit kell a béke útján megszilárdítani. XII. Károly, Svédország királya, egyike volt ezeknek. És hányan hasonlítanak hozzá!

Eppen ezért az egyetemes történelemben igen kevés tartós békét tartanak számon. A híres „Pax romana“ inkább közjogi szellemnek tekinthető, mint békeszerződésnek. Erre a mély előrelátással kialakított szellemre alapult azonban a római birodalom tartományaik óriási szervezete hosszú évszázadokon keresztül. Egy másik tartós béke lehetett volna az 1914–1918-as háborút követő versaillesi béke, ha a gyűlölködés és az apró számítások alá nem ásták volna. Ezeket a számításokat és gyűlölködéseket fizetik ma meg a szenvedések hosszas kálváriájával az összes európai népek.

Ime, most újból tartósabb békét jövedőnek nekünk, mint amilyen a „pax romana“ volt; olyan békét, amely századokra vissza fogja adni Európának a nyugalmat: „a német békét“. Előre kell bocsátanunk, hogy ez a béke bizonyos eredetiséggel rendelkezik az előbbiekkal szemben. Az előbbieket nem jelentették be. A legtöbbször nem is készítették elő, hanem a népekre kényszerítették, a háború befejezése után és e béke kötelezettségeit a győzelem nagysága szerint szabták meg. A mai azonban nemcsak hogy előre bejelentik, de tartalmát előre felhasználják propaganda eszköznek... Nem rendkívül ez?

A helyett, hogy a béke a legyőzöttek bűnhődését és a győztesek bosszúállását vonná maga után, ahogyan az a múltban történt, most a boldogság új korszakát hozza az öszszeszek számára, akár győzők, akár legyőzöttek. Európa politikai történetének talán legvéresebb esztendőjé után most valóban a béke hosszas éveit közelednek, amire Európában még nem volt példa? Mióta és milyen csoda következtében változott meg annyira az emberi lélek, hogy hinn tudjuk, miszerint a népek életének szinpadiáról véglegesen eltűntek az önzés és a felelőtlenség?

Mit kell hinnünk? Mi ez a német béke?

Közönséges propagandaeszköz, vagy az a szervezési terv, amely a holnapi Európát megmenteni hivatott? Egyik is, másik is.

Tagadhatatlanul propagandaeszköz, főleg Délkelet-Európa szempontjából. De több is, mint közönséges propagandaeszköz. A német béke Európa holnapi berendezésének terve; mindenesetre az egyetlen terv, amely Közép- és Délkelet-Európa gazdasági életében a haladást képviselheti.

Ezen állítás megértésének szempontjából a szentimentális politika légköre fölé kell emelkednünk, amely sajnos összes nacionalista ideológiáinkat átítatja és tekintetünkkel át kell fogjunk a német érdekek geopolitikai horizontját. A német birodalom jelenlegi népességével csak akkor tud megélni, ha életterét politikai határain túlra szélesíti ki. Ha jövőjét biztosítani akarja, úgy kénytelen életet színté az egész európai földrészhez idomítani. A német béke ösztönösen rajzolta meg ezen idomulási tervét. Az emberiség történelmében először történik meg, hogy a győztes nem bosszúálló és rejtett számítások alapján áll, hanem együttműködési békét ajánl fel a legyőzötteknek, mert az az idomulás, amelyet kíván, csupán az együttműködés révén valósulhat meg.

Félnegy órákor Petrescu Comnen nagykövet és felesége fogadást rendeztek a román vendégek tiszteletére, amelyen résztvettek Románia kvirináli követe, a román diplomáciai kirendeltség, valamint a római román kolónia tagjai. Félőtkor Paul Bossi és Gigi követek kíséretében a román miniszterek a királyi palotához hajtottak, ahol beirták nevéket a palota vendégeknylvébe, majd a Pantheonban koszorút helyeztek el a királyi család sírjánál és végül megkoszorúzták az ismeretlen ematona sírját és a fasiszmus hősi halottainak emlékművét.

A Venezia palotában öt óra 50 perckor a Venezia palotába érkeztek, ahol Ciano gróf jelenlétében a Duce fogadta őket kihallgatáson. A kihallgatás másfél óra hosszat tartott.

Szombat este a kvirináli román követség rendezett vacsorát a román vendégek tiszteletére, amelyen az olasz közélet kimagasló személyiségein kívül megjelent Ciano külügyminiszter is.

A vendégeket ezután a külügyminiszter kísérette a pályaudvarra, ahol fogadták egy diszkrétülad tisztelegését. Miután barátságos bucsut vettek Ciano gróftól és a többi olasz személyiségektől, a vendégek a külön vonatra szálltak, amely éjjel 11 órákor futott ki a római állomásról.

Kiütések az arcon

Cadum kenőcs megszünteti a kiütéseket és eltünteti őket. Utánuk a bőr sima és egészséges marad. Felülmúlhatatlan a bőr minden viszketése és irritációja esetén. Sok szenvedésnek veheti elejét, ha Cadum kenőcsöt idejében használ kiütés, pattanás, ótvár, rüh, bőrhámítás, aranyér, csalánkiütés, sömörvek és rovarcsípések ellen.

Ez a német béke eredete. A hosszas és súlyos tapasztalat és előrelátás eredménye.

Amilyen természetes és éppen ezért észszerű eredete, ugyanolyan észszerűek és természetesek lesznek — véleményünk szerint — feltételei is.

Egyes érdekeit népek, hogy ezeket a feltételeket saját javukra fordítsák, lemásolni igyekeznek a német birodalom államszervezetét; sőt egyesek olyan személyiségek közül válogatják ki vezetőiket, akikről feltételezik, hogy szimpátiának örvendenek Németországban. Ez azonban teljes egészében szükségtelen manőver. A német geopolitika birodalmában az érzelmeknek nincsen szerepe. Ebben a birodalomban csak azokat a lelki és anyagi erőket tartják nyilván, amelyekkel a jövőben is számolni lehet. Ezek: a lakosság faji jellege és szaporodási aránya; kapcsolata az általa lakott területhez; természetes termelési lehetőségei, kivitelének és behozatalának mérlege; a lakosság ama képessége, hogy beilleszkedjék új munkafeltételekbe, valamint több más ugyanilyen fontosságú tényező, amelyeket a német tudományos intézetek már hosszabb ideje tanulmányoznak. Bármely feltétel, amely az érzelmek követelménye, — ha ezek az érzelmek még oly nemeseek is, — ki vannak zárva ebből a békéből. Mert vég-eredményben mit jelent az érzelmelem egy nép életében? Ma barátságot, holnap ellenségeskedést. Érzelmelemre nem lehet tartós békét alapítani. Ebben a tekintetben a német birodalom vezetői elegendő tapasztalattal rendelkeznek.

A román népnek nincs miért félnie a német béke megvalósulásának eshetőségétől. Ellenkezőleg. Ezzel a békével visszatér a német néppel való régi együttműködéshez; ahhoz az együttműködéshez, amelyet I. Károly király hosszas uralkodása alatt gondosan ápolott és amely mindkét nép szempontjából hasznosnak bizonyult. A román nép nehezen, de biztosan alakult ki. Sorsa hosszas etnikai és spirituális folytonosságban gyökerezik. Testtel és lélekkel beletartozik a délkelet-európai térbe és eredeténél együtt alakult ki néhány német törzssel éppen úgy, mint a gallok nyugaton és az olaszok délen. A román nép csupán igazságot vár a német békétől; életerejét viszont a természettől kapta. Ezért nem lesz teher a német birodalom számára.

„En székelye“
BUDAPESTEN
CONTINENTAL
SZÁLLO
MINDEN HÉTVEGETI ÉS PÉNTEK ESTÉN

HIREK

— **Olaszországban nem tartják őszintének a francia átalakulást.** Rómából jelentik: A Giornale d'Italia megjegyzi, hogy a Franciaországban végbement politikai és társadalmi átalakulások ellenére, a Marianne című folyóirat, amely a francia forradalom és a liberális elveire támaszkodik és a régi Franciaország kifejezője, ismét megjelent. Innen látszik, hogy Franciaországban igazi átalakulásról nem lehet beszélni.

— **Hajón helyezik el az ir köztársasági hadsereg letartóztatott tagjait.** Helsinkiből jelentik: Az egyik finn hírügynökség úgy értesül, hogy Észak-Irország kormányja egy 6000 tonnás hajót vásárolt, amely fellegyvezerve az ir köztársasági hadsereg tagjainak elhelyezésére fog szolgálni. Így a tulzsurított börtönöket részben tehermentesíteni fogják.

— **Vidéki kereskedő súlyos balesete Temesváron.** Temesvárról jelentik: Hentz János ötvenkét éves perjámosi kereskedő tegnap üzleti ügyekben Temesváron járt és többek között meg akart nézni egy raktárhelyiséget a Löffler-palota pincéjében. Amikor azonban a lépcsőn le akart menni, hirtelen megcsuszott és lezuhant. A kereskedő súlyos zúzódásokat szenvedett a vállán és nagy fájdalomról panaszkodott. A mentők a Begaszánatóriumba szállították, ahol a Röntgenvizsgálat megállapította, hogy jobb vállperce eltört. A különös baleset ügyében a hatóságok vizsgálatot indítottak.

— **Elbocsáthatják-e külön engedély nélkül a vállalatok alkalmazottait?** Temesvárról jelentik: Két héttel ezelőtt, mint annak idején megirtuk, a tartományi munkaügyi vezérfelügyelőség minisztériumi rendelet alapján arra figyelmeztette az összes ipari és kereskedelmi vállalatokat, hogy alkalmazottaikat csak a munkaügyi minisztérium előzetes engedélye birtokában bocsáthatják el. Ennek ellenére az utóbbi napokban több ízben munkáselbocsátásokra került sor és a kereskedelmi vállalatok közül is többen felmondottak alkalmazottaik egy részének. Az alkalmazottak a munkaügyi vezérfelügyelőségnek emeltek panaszt, mire a vállalatok arra hivatkoztak, hogy az elbocsátások nem üzemi-redukció miatt történtek, hanem belső vállalati érdekek követelték azt meg, illetve egyes alkalmazottak elbocsátása már régebben terve volt véve. Ezzel kapcsolatosan a Biruinta című temesvári lap kifogásolja az említett vállalatok magatartását, amit törvényellenesnek minősít, mert a miniszteri rendelet értelmében semmiféle alkalmazotti kategória el nem bocsátható előzetes engedély nélkül. A lap a munkaügyi vezérfelügyelőség szigorú beavatkozását és a vállalatok megbüntetését követeli, mert szerinte az elbocsátások minden komoly alap nélkül történtek. A helytartóság és a munkaügyi vezérfelügyelőség állásfoglalása ebben a kérdésben még nem ismeretes, de kétségtelen, hogy az eredeti miniszteri rendelet nem tesz semmiféle különbséget az elbocsátások kategóriái között és azokat általánosságban tiltja el. Valószínű, hogy a közeljövőben a munkaügyi minisztérium a rendelettel kapcsolatosan bővebb végrehajtási utasítást fog kiadni.

— **A legkisebb fizetéseket megállapító bizottság elé kerül a kolozsvári biztosítási tisztviselők bérvizsgálata.** A munkabírószág előtt tegnap került tárgyalásra a kolozsvári biztosító intézetek tisztviselőinek bérvizsgálata. A munkabírószág hosszas vita után illetéktelennek mondta ki magát az ügyben dönteni. Ezt a határozatot a július 24-én megjelent királyi rendelettel módosították. A rendelet alapján, amely tudvaleg volt a munka szabályozásáról intézkedik rendkívüli időben. A munkabírószág megállapítása szerint a biztosító intézetek tisztviselőinek bérvizsgálata a királyi rendelettel rendelkezőknek megfelelően, a királyi tábla mellett működő legkisebb béreket megállapító bizottság elé tartozik. Ez a bizottság dönt a rendkívüli időben az el nem intézett bérkonfliktusok ügyében is. A bizottságnak tíz napon belül kell meghoznia döntését. A törvényrendelet alapján a munkaügyi vezérfelügyelőségnek bérvizsgálata esetében nincs joga szabadkezelt adni az alkalmazottaknak, hanem a vitás ügyet a királyi ítélőtábla mellett működő legkisebb fizetéseket megállapító bizottság elé kell utalni. Itt említjük meg, hogy tegnap volt a szanatóriumok és magán-kórházak alkalmazottainak bérvizsgálata ügyében tárgyalás a munkaügyi felügyelőségen. Az ügyben Tárnovan munkaügyi felügyelőnek nem sikerült megegyezést létesítenie, mivel az egyik szanatóriumtulajdonos mereven elzárkózott az alkalmazottak bérkövetelése elől. A munkaügyi felügyelő ismételt felszólítására sem sikerült békét létrehoznia, ezért a munkakonfliktusokról szóló törvény 16-ik szakaszának rendelkezése alapján, tekintve, hogy közérdekű intézmények alkalmazottainak vizsgálatáról van szó, az ügyet döntőbírószág elé utalta.

— **Időjárás.** Bucurestiből jelentik: Gyenge nyugati légáramlás, alig változó légnyomás és többnyire derült égbolt mellett, főleg keleten egyes helyeken kisebb záporos és a hőmérséklet emelkedése várható.

— **A vendéglők zárórája.** Bucurestiből jelentik: A belügyminiszter hozzájárult, hogy az ország egész területén a vendéglők és fogasztási helyiségek záróráját éjjel 1 óráig meghosszabbítsák. A tulajdonosok a megfelelő rend betartásáról kötelesek gondoskodni és nem szolgáthatnak ki mértéken tul szeszitalokat.

— **Az adófellebbezési bizottság határozata csak akkor érvényes, ha a fellebbező szabályszerűen volt megidézve.** Bucurestiből jelentik: Egy bucaresti iparos fellebbezését távollétében elutasította az adófellebbezési bizottság, amely döntés ellen az iparos a törvényes eljárás megindítására nem volt teljes, minthogy a részére kiállított idéző nem volt szabályszerűen kikézbésvitve. Ugyanis a műhelye egy bérház udvarának végén volt, viszont a kézbesítési jegyzőkönyvből az tűnik ki, hogy az idéző az ingatlan bejáratánál lett kifüggesztve. Az egyenesadótörvény előírja, hogy az idézőt, ha a kézbesítésre más mód nincsen, az adózó aajtán kell kifüggeszteni. Jelen esetben ez nem történt meg, mert az adózó műhelyének aajtja nem azonos az épület bejáratí aajtjával. A törvényszék az érvelést elfogadva, helyt adott a fellebbezésnek.

— **Eljegyzés.** Vadas Nusi, Petroseni és dr. Vajda István főrabbi, Oradea, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Biztonságba helyezték a milánói dóm értékeit.** A milánói d'Italia című lap jelenti, hogy a világhírű dóm felbecsülhetetlen értékű színes ablakait és más drágaságait biztonságba helyezték. A színes ablakok egy része 1397-ből származik és német mester munkája. Mésrészt néhány évtizeddel később két olasz mester készítette. Ezeröttszáz méter vászonnyagra volt szükség az ablaknyílások ideiglenes betakarására.

— **Jan Kubelik hegedűművésze súlyos beteg.** Prágából jelentik: Az ismert cseh hegedűművész, Jan Kubelik súlyos szívbeteg következtében rohamot kapott és beszállították a prágai Podoli-szanatóriumba. A 60 éves művész állapota igen veszélyes.

— **Meglepő fordulat a bányási rablógylókosság ügyében.** Temesvárról jelentik: Megirtuk a múlt héten, hogy az ügyesség halálbüntetés kiszabását kérte a neudorfi rablógylókosság gyanúsítottjaira és a törvényszék további fogvatartásukat rendelte el. Mint ismeretes, a csendőrség komoly bizonyítékokat gyűjtött, amelyek szerint két hónappal ezelőtt Wachtel Imre neudorfi gazdát Pista Gheorghe szolgaleány és Potárnich Ion, Rosca Nicolae, valamint Inoveanu Florea nevű társai ölték meg, majd kirabolták. A vizsgálat során a gyanúsítottak állhatatosan tagadtak, ujabban pedig több tanút jelentettek be alibi igazolására. A vizsgálóbíró csak most tudta kihallgatni ezeket a tanukat, akik valóban kétségbe kizáróan igazolták a gyanúsítottak alibiét. Ezért a vizsgálóbíró megszüntette ellenük az eljárást és mind a négyüket szabadlábra helyezte. A rablógylókosság ügyében a csendőrség új irányban kezdett nyomozást.

— **Angol tudósok feltalálták a vér elraktározásának új módszerét.** Az angol tudósok világszerte felfedezték a vérátömlesztés terén. Eddig vérátömlesztés céljára vért csak 3 hétig lehetett megtartani. Különleges eljárással lehetett eddig a vért három hétig frissen megtartani, még pedig hűtés segítségével. Szállítani vért eddig nem lehetett. Az új tudományos felfedezés olyan eljárás, amely szerint a vért korlátlan ideig frissen meg lehet őrizni. A találmány legnagyobb értékét az a körülmény jelenti, hogy a vért poralakban lehet megőrizni és korlátlanul akárhová lehet szállítani. Feloldás után a vér viszanyeri eredeti jellegét és alkotását.

— **Marosvásárhelyen a mézárósok és vendéglősök a hustalan napok megváltoztatásáért kérik.** Marosvásárhelyről jelentik: Minthogy a hustalan napokon a vendéglőkben marhas és disznóhús helyett szárnyast kénytelenek felszolgálni, a vendéglősök azzal a kéréssel fordultak a városi áellenőrző hatósághoz, hogy a hustalan napokon a három fogásból álló, szármayast is tartalmazó menü árát 55 lejre emelhesék fel a husos napok 45 lejre menüje helyett. A város ezt engedélyezte. Marosvásárhelyen a heti piac csütörtökön van, amikor nagyszámban jönnek be termékek értékesítésre végett vidéki őstermelők, akik nem tudják megfizetni a hustalan étlapot, emellett a mézárósok is a hetivásár napján kénytelenek zárva tartani. Ezért a vendéglősök és mézárósok a városi hatóság után kérészt terjesztettek a tartományi kormányzószág elé, hogy a hustalan napokat Marosvásárhelyen a régi rend szerint hétfő, kedd és szerdára tegyék át.

— **Fényes Őcsi tragikus halála.** Móst került el Erdélybe a híre annak, hogy Fényes Őcsi — vagy Méir Bárkay, ahogyan őt Palesztinában nevezték — tragikus kimenneteli szerencsétlenség áldozata. Halálának híre mélyen megrendítette nemcsak szüleit és az erdélyi cionista ifjúságot, amelynek legkülönb képviselői közé tartozott az ősök földjén, hanem mindazokat, akik ismerték és emlékeznek Őcsire, a mosolygós arcú, tagbaszakadt, szélesvállú, csupa élet zsidó ifjura. Fényes Őcsi az erdélyi Hásomér Hácáir mozgalom első vezetőgárdájához tartozott és az első volt azok között is, akik az ifjusági cionizmus eszményeivel hívek maradvá, megvalósították a chalucitot. Őcsi igazi pionir-típus volt. Fiatal éveinek utolsó esztendőiben, mint somér ör teljesítette kötelességét Erec Jiszráél földjén. Ez a ritka típusa a zsidó ifjaknak, akinél kevesen tudták keményebben megülni a lovat, vagy mélyebben bevágni az ekevasát a földbe, éj-jelente puskával hátán járta be a földeket és őrizte a zsidó vagyont és a zsidó munka eredményét. Ebben a munkában, amelyet egyuttal hivatásának is tekintett, Fényes Őcsi megtalálta sajátmagát, féktelen szabadságszeretét. Akik ebben az időben találkoztak Őcsivel Palesztinában, azoknak az volt az érzésük, hogy a chaluci és soméri történelem lapjairól lépett eléjük egy élő figura. Emellett azonban Fényes Őcsi a legmelegebbszívű, legáldozatkészebb bajtárs volt. Kész volt bármilyen terhet elviselni, ha pajtsáin segíthetett. Amilyen egyszerű, nyílt és közlékeny volt, annyira nem szerette a nagy és dagályos szavakat. Utját is öntudatosan és magabiztosan választotta meg. Mindig jókedélyűnek és meglepődöttnek látták. Ezért mindenki szerette őt. Emlékét megőrzik ercei chávérjal és az egész erdélyi cionista ifjúság. Zichrono livráchá!

— **Kiskoru templomfosztogató.** Temesvárról jelentik: A jözsefvárosi katolikus templomból az utóbbi napokban kegyeszek tűntek el, amelyek értéke meghaladta a 20.000 lejt. A rendőrség rövid nyomozás után elfogta a tettest egy kiskoru csavargó személyében, aki beismerte, hogy ő lopta el a kegyeseket és azokat néhány száz lejért eladta egy őszeresnek. A kereskedőt nem tudta megnevezni és ezért a rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot a tolvaj orgazdájának kézrekerítésére. A kiskoru csavargót kihallgatása után átadták az ügyészségnek.

— **Németország téli ellátása.** Berlinből jelentik: A közeledő tél nehézségeivel foglalkozva a Newyork Times azt írja, hogy Németországnak az elkövetkező télen sokkal rosszabb lesz a helyzete, mint az elmúlt tél folyamán volt. A lap szerint Németország nem rendelkezik elégséges terménnyel, amelynek hiánya kényszerítette az illetékes köröket, hogy egy tömegben levágják az összes rendelkezésre álló hizódizsnókat. Egyébként a birodalom más élelmészeti területeken is nagy gondokkal küzd. Az amerikai lap borulató megállapításával szemben illetékes német helyen leszögezik, hogy Németország ellátása annyira biztosított, hogy a gazdasági ügyosztályok most már a jövő évi téli program összeállításán dolgoznak. Nem állja meg a helyét az amerikai lapnak az a kijelentése, hogy terményhiány van, éppen úgy, mint az, hogy husneműt nem lehet kapni. Az ezévi répa- és burgonyatermelés olyan kiváló, hogy annak egyrészt disznók hizalására is fel lehet használni. Németország téli ellátása teljes mértékben biztosítva van — zárják idevonatkozó észrevételeiket az illetékes német körök.

— **Rehabilitálták a temesvári mezőgazdasági kamara két elítélt főtisztviselőjét.** Temesvárról jelentik: Két évvel ezelőtt az ügyészség letartóztatta, majd vád alá helyezte Sabín Mihait, a temesvári mezőgazdasági kamara elnökét, valamint Serban Ion pénztárost és Fărăsanu Vasile főkönyvelőt, különböző hivatali visszaélések és sikkasztások címén. A hatalmas méretű bünygyben annak idején a törvényszék számtalan tárgyalást tartott, majd Sabint hatévi, két munkatársát pedig fejenként egyévi fogházbüntetésre ítélte. A felsőbb bírói fórumok jóváhagyták az ítéletet, amely így jogerőre emelkedett. A vádlottak ezek után perújrafelvételi kérelmet nyújtottak be a törvényszékhez, amely tegnapra el is rendelte a hatalmas ügy új tárgyalását. Serban és Fărăsanu ügyében a védők a mezőgazdasági minisztérium több leiratát és hivatalos igazolványát mutatták be, amelyek arra vonatkoztak, hogy a két főtisztviselő hivatali tevékenysége nem okozott kárt a közvagyonnak. A törvényszék elfogadta ezt az igazolást és ezért bizonyítékok hiányában felmentette Serbant és Fărăsanut a visszaélések vádjá alól, ami egyértelmű rehabilitálásukkal is. Sabín Mihai ügyével nem tudott érdemben foglalkozni a törvényszék, mert a vonatkozó akták még nem érkeztek meg. Ezért a perújrafelvételi tárgyalást hivatalból megállapítandó időpontra halasztották.

EGYESÜLETI ÉLET

A cluji Talmud Tóra Egyesület köszönetét. Vesszük az alábbi levelet: Abból az alkalomból, hogy a kolozsvári Talmud Tóra „Színaj” Egyesület szombatján az imaházakban és templomokban a Tóra elé járult hívek szívesen adakoztak egyesületünknek, nyilvánosan hálás köszönetet mondok mindazoknak, akik felismerték a zsidó vallási kultúra fontosságát és áldozatkészen az ügy segítségére siettek. Kérjük ama imaházak vezetőit, akiknek nem volt módjukban megtartani a Talmud Tóra szombatot, hogy szíveskedjenek ebbeli kérésünket szívesen fogadni és azon lenni, hogy a Talmud Tóra javára minél jelentősebb összegeket adományozzanak. Ismételten kérjük azokat a hitestvéreinket, akiknek nem lesz módjukban a Tóra előtt adományozni, hogy embereinket, ha őket felkeresnek, szívesen fogadják és támogassák.

Stern Hermann,
a Talmud Tóra elnöke

— **Gyomoriidegesség megszüntetése szemkezeléssel.** Berlinből jelentik: Feltűnő kísérleteket folytatott a bremeni Gruzert egyetemi tanár. Alaposan megvizsgálta ugyanis 216 betegét, akik gyomoriidegességről panaszkodtak, majd kezelni kezdte a szemüket. A 215 beteg közül néhány kezelése után 205 hamarosan meggyógyult és nem panaszkodott rosszulérről. Hir szerint az egyetemi tanár ki akarja szélesíteni idevonatkozó tudományos vizsgálatait.

— **Mentesítették a kisgazdákat a nemzetvédelmi adó fizetése alól.** Ismertettük, hogy a jövőben a termelő által a gabonapiacra eladott termények után nem kell fizetni a kétszázalékos nemzetvédelmi adót. Ezzel a rendelkezéssel tehát hatálytalanította a miniszter a 66468. számú május 20-i rendeletét, amely a mentesített azzal a feltétellel adta meg a mezőgazdáknak, ha a termelőhelyen adnak el. A földművelői jelleg igazolására az illetékes adóhivatalok jogosultak. Egyben igazolják, hogy a földművelő saját természet adja el, hogy kisgazda és a földművelés főfoglalkozása. Az eladó ezt az igazolványt a gabonapiac vezetőségének bemutatja és a másolatban adja ki a vásárló kereskedőnek a borderou átadásakor. Az adóhivatali főnökök vagyoniilag felelősek a bizonyítvány tartalmának valódiságáért.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, július 31.

Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális hirdadás, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok, közlemények, sporthírek. 13.15: Vasile Julea zenekarának román hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Vasile Julea zenekara. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat, majd felolvasás. 20.15: Maria Marinescu Moreanu énekel. 20.30: A rádió zenekarának hangversenye. 20.40: Hírek. 21: A rádió koncertzenekarának hangversenye. 22: Hírek, sporthírek. 22.40: Hírek. 22.40: Hangverseny. 23.40: Hanglemezek.

Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemez. 11: Hírek. 13.10: Hanglemez. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés. 14.30: Szalonzene. 15.30: Hírek. 18: Hírek. 18.15: Közvetítés a cserkészek szentendrei sporttelepéről. 18.45: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Zongora. 20.55: Elbeszélés. 21.20: Operatársulat. 22.40: Hírek. 23.10: Szórakoztató zene. 24.20: Hanglemez. 1.05: Hírek.

Csütörtök, augusztus 1.

Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális hirdadás, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok, közlemények, sporthírek. 13.15: Victor Predescu zenekarának hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Victor Predescu zenekara. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: Időjelzés, majd felolvasás. 20.15: Haendel zene hanglemezről. 20.40: Hírek. 21: Hanglemez. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek. 22.40: Szimfónikus költemények hanglemezről.

Budapest I. 7.40: Torna, hírek, hanglemez. 11: Hírek. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.30: Magyar nóták cigányzenével. 15.30: Hírek. 18.15: Molnár Anna hárfázik. 19: Mozart G-dur zongoraversenye. 20: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Cigányzene. 21.05: Énekszámok. 21.40: Márkus Emilia előadása. 22.15: Hegedűszámok. 22.40: Hírek. 23.10: Csajkovszkij V. szimfóniája. 24.25: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Megho

Norvég fogságtiszt

Ezt a n
resti lap r

Tony Strachan nagytát április 20-án kikötőben foglyul őfelsége hadnagy. Szombat 6. 4. felkör. Véget ne Vasárnap 7. 4. órákor a Devon éjszakát töltök. Hétfő 8. 4. akkor hagyom kikötőben élelm ki és be. Gyalog zejére. A „Devo ismeretlen rende. Kedd 9. 4. Du Ma reggel Ném Norvégia.

Csütörtök 11-
line mezőn töltj.
Vasárnap 14.
várnak, amelyek hoz.

Vasárnap 14-
„Orion” luxusha
mek koszt. A le
látára.

Kedd 16. 4. S
a Leicester reg
bolokra száll.
„Curacao” fedél
„lehorgonyozva”
Szerda 17. 4.
„Curacao”, “Ca
nak Norvégia f
haladnak. Csodá
szürke tarajos
amint állandóan
arra számítana
kálnak errefele
szaka.

Csütörtök 1.
nyeit, Norvég v
felézetten. Kik
már teljesen ki
ságtól. Motorcs
...-be. Szomban
Péntek 19. 4.
Gyost hótól viss
Most eszem elő
Nem találók be
száritott szilva,
dülés a kikötő
zunk egész éjsz
baason végig a

Szombat 20.
Dombaasban m
siti. Azt jelenti
mérőlöndnyire v
viselőkkal való
elindulunk. Aho
sodik a vidék.
boknak és kite
át helyezték. T
azt mondják, h
patokat fogunk
állunk, amikor
gyűvertvétel zu
sorokban húzód
vezető ut árka
megmenekülnek
helyre állítják
elvezették a f
csapatoknál va
eset, amikor eg
amióta Norvégia

Vasárnap 21.
autókon Dél fe
keresztül. Aho
szülötteket pill
megszólalnak. A
ahonnan a látó
Visszamegyünk
hogy estére me
Azt akarják ve
nincsen csak
ságban pedig 2
lunk szemben.
vonulást. A no
tási alkalmas
tenni azt a 12
Lillehammertől
nagy örömmel t
végig be vanna

Meghosszabbítottuk **3** nappal — e hét végéig —

nyári cikkeink
olcsó eladását
"CARMEN" cipőgyár lerakatában,
CLUJ, Bulevardul Regele Ferdinand No. 19.

Norvégiában német fogságba esett angol tiszt naplója

Ezt a naplót a „Facla” című bucu-
resti lap nyomán ismertettük:

Tony Strachant, a Leicester regiment had-
nagyát április 22-én Lillehammer közelében a
németek foglyul ejtették. Alább következnek
fogsége hadnagyának intim naplója:

Szombat 6. 4.40. Elhagyjuk Cockfieldet éj-
félkor. Véget nem érő jövés-menés.
Vasárnap 7. 4. Érintjük Skócia határát. 11.
órakor a Devonshire fedélzetén. Egy rossz
éjszakát töltök el a segédorvos társaságában.
Hétfő 8. 4. Amikor mindenki ebédnél ül,
akkor hagyom el a Devonshire fedélzetét. A
kikötőben élelmiszert és municiókat raknak
ki és be. Gyalog megyünk „Dunfermline” me-
zejére. A „Devonshire” elhagyja a kikötőt
ismeretlen rendeltetési helyre.

Kedd 9. 4. Dunfermline mező. Az idő szép.
Ma reggel Németország elfoglalta Dániát és
Norvégiát.

Csütörtök 11—Vasárnap 14. 4. A Dunferm-
line mezőn töltjük az időt.

Vasárnap 14. 4. Indulás. Rosyth-nál bárkák
várnak, amelyek elvezetnek az „S. S. Orion”-
hoz.

Vasárnap 14—kedd 16. 4. Békeidőben az
„Orion” luxushajó. Első osztályu kabinok, re-
mek kósz. A legénység elámul enyi kényelem
látára.

Kedd 16. 4. Sherwood Foresters katonái és
a Leicester regiment fele cirkálóra és rom-
bolókra száll. Az „A” századdal együtt a
„Curacoa” fedélzetére megyünk. Az éjszakát
„lehorgonyozva” töltjük el.

Szerda 17. 4. Öfelsége hajói, az „Arelhusa”,
„Curacoa”, „Carlise” és a rombolók elindul-
nak Norvégia felé. A cirkálók teljes gözzel
haladnak. Csodálom a természet szépségét, a
szürke tarajos hullámokat és a hajókat,
amint állandóan változtatják helyüket, mert
arra számítanak, hogy tengeralattjárók cir-
kálnak errefelé. A vihar dühöng egész éj-
szaka.

Csütörtök 1. 4. Elfelejttem a nap esemé-
nyeit, Norvég vizeken járunk. Fent vagyok a
fedélzetén. Kikötünk ...-ben, ez különben
már teljesen ki van irtva a polgári lakos-
ságtól. Motorcsónakkal szállítanak bennünket
...-be. Szombaton elhagyjuk a kikötőt.

Péntek 19. 4. Későn ébrednek. A nap a fa-
gyos hótól visszaverődik, majd megvakít.
Most eszem először a híres norvég turéból.
Nem találom benne semmi különösét. A menü,
száritott szilva, hal és krumpli. Ebédután in-
dulás a kikötő felé; már vár a vasut. Uta-
zunk egész éjszaka. Keresztül haladunk Dom-
baason végig az Otta vonalon.

Szombat 20. 4. Az ottai állomás. A vezető
Dombaasban maradt. John Geeman helyette-
síti. Azt jelentik, hogy a németek innen 5
mérőföldnyire vannak. A norvég vasúti tiszt-
viselőkkel való hosszadalmas vita után végre
elindulunk. Ahogy haladunk Dél felé, lapo-
sodik a vidék. A kopasz sziklák enyhé dom-
boknak és kiterjedt fenyő erdőknek adják
át helyeiket. Trettennél autókra szállunk át;
azt mondják, hogy jelentéktelen német csa-
patokat fogunk megtámadni. Utra készen
állunk, amikor egy ellenséges repülőgép gép-
fegyvertűzet zudít a nyakunk közé. Rendetlen
sorokban huzódunk meg a Lillehammer felé
vezető út árkaiban. Csodának számítana, ha
megmenekülnék a haláltól. Nagy nehezen
helyre állítják a rendet. A sofőrök teljesen
elvesztették a fejüket. A lillehammeri segély-
csapatoknál vagyunk elszállásolva. Az első
eset, amikor egy kicsit magamhoz térek,
amióta Norvégiában vagyunk.

Vasárnap 21. 4. Elhagyjuk Lillehammert és
autókon Dél felé indulunk a Mjöse dombon
keresztül. Ahogy megérkezünk ...-be, ben-
szállítottak pillantok meg. A gépfegyverek
megszólalnak. A delet egy erdőben töltjük el,
ahonnan a láthatatlan ellenségre tüzelünk.
Visszamegyünk ... felé és azon igyekszünk,
hogy estére megtudjuk erősíteni állásainkat.
Azt akarják velünk elhitetni, hogy előttünk
nincsen csak 3—400 német katona, a valósá-
gban pedig 2 motorizált hadosztállyal ál-
lunk szemben. 11.30-kor elrendelik a vissza-
vonulást. A norvégok elvittek minden szállí-
tási alkalmatosságot és így gyalog kell meg-
tenni azt a 12 mérőföldet, ami (Észak felé)
Lillehammertől még elválaszt. Ez nem valami
nagy örömmel tölt el bennünket, mert az utak
végig be vannak havazva.

Hétfő 22. 4. Elcsigázva a meneteléstől, —
tudjuk meg, hogy a németek feljebb nyom-
ták a vonalainkat és így mi a hátuk mögé ke-
rültünk. A norvégok ész nélkül irtették ki a
várost és elmenekültek Észak felé. A Mjöse-
tő felett lévő hidakat mind a levegőbe röpi-
tették. Mindent megtesznek, hogy egy kicsit
aludni tudjak. Főlöleges erőlködés, mert az
ellenséges repülők viszont mindent elkövet-
nek, hogy felőröljenek bennünket és egyetlen
menekülési lehetőség, ha a fák koronái alatt
pihenek. Dél felé parancsot kapok, hogy a
„D” szakasz élén kíséreljek meg összekötte-
tést kapni a domb tuloldalán lévőekkel. Egy
teljes órát vesztiek el azzal, hogy egy ellen-
séges tankra lövünk, amely Lillehammer felé
igyekezett. Az embereim visszautasítják a
parancsokat, hogy kövessenek a dombon fel.
A tűz ereje folyton nő. A golyók záporos
módjára hullanak körülöttem. A munició és

élelmiszer széjjel van szórva mindenfelé. Ta-
lálomra lönek ránk. Az uton találkozom egy
kapitánnyal, aki azt mondja, hogy a mi fő-
hadiszállásunk alig egy mérőföldnyire van in-
nen. Egy autóbusz, amely két tisztet szállí-
tott, még délebbre irányított; megígérték,
hogy visszafelé felvesznek. Ahogy rohanok,
egy fal dől le mellettem. A golyók a fülem
mellett füttyölnek el. Most egy tank megy el
mellettem, pokoli zajt okozva; úgy látom,
hogy a tűz csendesedik. Eldobom minden fel-
szerelésemet, felugrom és teljes erőmből sza-
ladni kezdek az erdő felé. Azonban felfedez-
nek. Lönek utánam.

Majdnem 100 métert szaladtam és aztán el-
bujtam egy szikla mögé. Néhány perc mulva
hangot hallok: „Fel a kezekkel”. Az első né-
met katona, akit a háború kitörése óta lát-
tam. Elvezetnek a többi foglyokkal együtt
Lillehammer felé...

„Repülőosztatok” ellenőrzik a nemzet- védelmi adó behajtását

BUCURESTI, július 30. (Rador.) A pénzügyminiszter a főváros területére
négy és az ország többi területére öt „repülőosztatok” nevezett ki a kétszázalékos
nemzetvédelmi adó behajtásának ellenőrzésére.

Lelkészek csak kulturális intézmények vezetőségében vehetnek részt

BUCURESTI, július 30. (Rador.) A Hivatalos Lap mai száma közli a vallás
és közoktatásiügyi minisztérium rendeletét, amelyben szigorúan megtiltja a klerus
tagjainak, hogy részt vegyenek olyan intézmények igazgatásában, vagy felügyelő-
bizottságában, amelyeknek jellege nem lelki, kulturális, vagy emberbaráti.

A Pravda írja:

Japán és az USA között háborus állapot van a távolkeleti piacok biztosításáért

Újabb letartóztatások Tokióban

Moszkva, július 30. A Pravda című lap
a Japán és az Egyesült Államok közti
kapcsolatokkal foglalkozva, megállapítja,
hogy az amerikai kormány legutóbbi in-
tézkedéseiből világosan kitűnik, hogy nyo-
mást akarnak gyakorolni Japánra. Ez bi-
zonyítéka annak, hogy az Egyesült Álla-
mok és Japán között háborus állapot van
a távolkeleti piacok biztosításáért.

Washington, július 30. (Rador.) Sum-
ner Welles, aki Hull távollétében vezeti a
külgügyminisztériumot, kijelentette, hogy
az Egyesült Államok továbbra sem érte-
nek egyet a burmai vonalnak Anglia ré-

széről való bezárásával, mely legfőbb had-
tápvonala a Csang-Kaj-Sek kormánynak.

Sanghaj, július 30. (Rador.) A japán
hatóságok újabb letartóztatottak több angol
alattvalóit.

Tokió, július 30. (Rador.) Sir Craigie to-
kiói angol nagykövét felkereste Matsuoka
japán külügyminisztert, akinél közbenjárt a
letartóztatott angol állampolgárok ügyében.
A letartóztatottak — mondotta a nagykövét
— az angol japán viszony megjavításán fá-
radoztak. A letartóztatásokat — közölte vé-
gül sir Craigie — nemcsak Angliában, de
másutt is komolyan fogják megítélni.

Szigoru ellenőrzés alá vették az iparüzemekből történő áru- szállítást

Cluj, július 30. A kolozsvári pénzügy-
igazgatóság ezután is felhívja a figyelmet
a pénzügyminisztérium július 4-i rende-
tére, mely a fényüzési adóról szóló tör-
vény negyedik szakaszának 6-ik bekezdé-
sében foglalt rendelkezésekkel és a „cifra
de afaceri”-adó befizetéséhez szükséges
formaságokkal kapcsolatban új utasítá-
sokat tartalmaz. Eszerint az iparcikkek
szállítását feltétlenül olyan bizonyító irat-
csatoival kell eszközölni, melynek alap-
ján a törvényes adó megállapítható. Elő-
fordult, hogy egyes ipari üzemekből, fő-
leg fémipari üzemekből különféle módon
történik az áru elszállítása. Miután ilyen
esetekben a számlázást a gyártelepről tör-
tént elszállítás pillanatában nem lehet el-
végezni, a gyárak a következő bizonyító

iratokról kell gondoskodjanak:

A rendeléseket szokás szerint a gyárak
kereskedelmi osztálya veszi át, ahol ki-
számítják az árakat és a számlát is elké-
szítik, miután a raktárból az eladási bont
megkapják, mely igazolja, hogy a kérdé-
sés cikkeket szállítási jegyzék kíséretében
elküldték. Hathatósabb ellenőrzés végett
a pénzügyminisztérium most elrendelte,
hogy a kérdéses bönokat, szállítási jegy-
zékkel, sőt a kereskedelmi osztály utasi-
tását is számozott és a pénzügyigazgató-
ság által láttamozott, számozott lapokkal
bíró füzetekből adják ki. Az eladási bön-
okat, szállítási jegyzékeket és az emli-
tett rendelkezéseket a következő példány-
számban kell kiállítani:

Az eladási bönokat három példányban,

melyek közül két példányt a gyárüzem
kereskedelmi osztályának kell megküldé-
ni, melyek közül az egyik ellenőrzés cél-
jára szolgál.

A szállítási jegyzék három példányban
állítandó ki, melyek közül az egyik pél-
dány a raktárban marad, a másik pél-
dányt a rendelőnek küldik és a harmadik
példányt szintén a rendelő kapja azzal,
hogy az áru átvételét igazolja, köteles
visszaküldeni a gyárnak, mely ezt a számlá-
hoz csatolja. A számlát erre a céra szol-
gáló könyvbe kell beiktatni és a könyvet
az adó kiegyenlítése alkalmával fel kel-
mutatni. A számlákat iktatószámmal kell
ellátni.

A kereskedelmi osztály árukiadási utasi-
tását két példányban kell kiállítani. Az
egyik ellenőrzés céljára szolgál.

Nem lehet árut elszállítani a gyárból
szállítási jegyzék nélkül, a raktár pedig
nem állíthat ki ilyen jegyzéket és az el-
adási bont nem küldheti meg a kereske-
delmi osztálynak csak abban az esetben,
ha a kereskedelmi osztálytól utasítás ér-
kezett az áru kiadására vonatkozóan.

A „cifra de afaceri” nyilvántartási
könyvébe az áru elszállításának percét is
feljegyzik és a „megjegyzés” rovatba a
szállítási jegyzék és az eladási bont számát
is feljegyzik. Az elszállítástól számított öt
napon belül a végleges számlát ki kell ál-
lítani.

A pénzügyminisztérium az eladási bont
és a szállítási jegyzék szövegét („modell”) is
megállapította. Az ismertett új utasi-
tásokra vonatkozóan bővebb felvilágosí-
tások kérhetők a pénzügyigazgatóság ille-
telkes osztályán.

Angol gyermekek érkeztek Newyorkba

Newyork, július 30. (Rador.) A DNB
iroda jeienteése szerint hétfőn egy angol
hajó fedélzetén kétszázhetvenkét angol
gyermek érkezett a newyorki kikötőbe,
mindannyian gazdag szülőik gyermekei.
Egy másik gyermek-szállítmány a Came-
ronia hajón érkezett.

— A nemzetgazdasági miniszter döntése.
Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági
miniszter döntést adott ki, amely szerint az
összes folyamatban levő ügyeket 3—5 nap
alatt el kell intézni. Ha a kérdés megoldása
hosszabb időpontot igényel, úgy az illetékes
szolgálati ügyosztály vezetője tartozik jelen-
teni azt a különleges helyzetet, amelyben a
munkálatok vannak. Azokat a tisztviselőket,
akik a munkálatok elvégzésénél bármiféle-
képpen indokolatlan késedelmeskedéseket
okoznak, felelősségeknek jelenteni kell és a
II. Károly királyról elnevezett köztisztvis-
selői törvénykönyv 132. szakasza értelmében
büntetik őket.

— Kérem a Botanikus-kert jóérzésű látó-
gatóihoz. A Botanikus-kert igazgatósága kéri
a kert minden jóérzésű látogatóját, hogy fő-
ként a kis gyermekeket szórakoztató állatok
bántalmazóit figyelmeztessék a megtré-
bült ember jóérzésre. Számtalan esetben figyel-
ték meg, hogy a józólásról és nevelésről igen
gyakran megfélemedtek hölgyek, fiatalembere-
k és gyermekek, egymás mulattatására, a mo-
zgásukban eseten és félszeg tekinthetőká-
kat hátukra fordítják, rugdossák, pálcaival
szurkálják és a szerencsétlen állatok tehe-
tetlenségén „jóízien” nevetnek, élcelődnek.
De ugyanezt teszik „Rudival”, a kert ked-
venc majmával is. Egő cigarettákat dobnak
neki és azon mulatnak, hogy az oktalan
állat a cigarettát égő felét veszi a szájába.
Egy ilyen lelketlen és durva bántalmazásnak
következtében „Rudi” meg is sántult. A
Fűvész-kert igazgatóságának hozzánk jutta-
tott kérését készségesen tolmácsoljuk és a
magunk részéről is helyesnek tartjuk, ha
városunk állatbarátai illő figyelmeztetésben
részesítik az ilyen önmagukról megfeledke-
zett, szertelen egyéneket, mert a beléptidij
nem jogosít senkit arra, hogy az állatokat
bántalmazza, a kiültetett növényeket le-
tépázza és a kert külső szépségeit, esztétika!
hatását fegyelmezetlen viselkedésével el-
rontdtsa...

AZ IDEGEN

(7) Irta: MAX SANTER

KIS REGÉNY

Fordította: JÁMBOR ERZSEBET

Most Krisztián emelkedett szólásra. Azt gondolom — kezdte óvatosan leplezve izalmát, s szavait egyenesen Antonhoz intézte — hogy olyan dolgokat állítasz egymás mellé, amik nem tartoznak össze. Az a véleményetek, hogy a régi haza védelmét, miután ötven évig nem törődött apáinkkal, most visszautasítsuk, helytálló lehet. De ennek semmi köze sincs az idegenekhez. Mert éppen a szabadság, amelynek a megvédéséről oly szépen szóltál az imént Anton képezi a mi törvényeink alapját. A krónika erősíti meg Friedrichet és Heinrichot és a te bátyádat szerzett jogában. Ami abban irva van, az az ő legnagyobb biztosítékuk. Mégna ezek az emberek mások is lennének, mint mi, mégna azokon az esteken, amelyekről említést teszel, szelemeket is idéznek, amit ugyan egyikünk sem hisz, jogaikat meg nem csorbíthatjuk. Nincsenek a közöttünk bármelyiknek olyan órái, amelyről nem szívesen számol be s ami egyedül rá tartozik? Az én gyermekeim. Anton, olyan vigan játszanak a te bátyád gyermekeivel, hogy semmiképpen sem híhetem azt, hogy gonoszabbak, vagy rosszabbak lennének ezek az emberek nálunk. Talán nem ötven, hanem száz év szükséges ahhoz, hogy elfelejtsék: apjuk a tengerről jött, de mégis csak keményen dolgoztak a nekik kiosztott föld meghódításáért. Azt sem hiszem, hogy szándékosan maradtak ma reggel ott hon. Talán — tette hozzá mosolygva — talán meg sem mondták nekik, mi történt. Azt hiszem, senki sem tételezi fel közületek, hogy a legcsekélyebb személyi okom is volna arra, hogy a három ember érdekében sikrásszáljak. Én ma, itt, az ő személyüket szóba sem hoztam volna, de ha már beszélni kell róluk s ha a véleményemet kérdezték, úgy becsületesen bevallom, hogy szeretem őket, éppen azért, mert olyan a szemük, hogy úgy látszik még közeink sem tudtak eddig beilleszkedni miatta. Hogy is mondjam... tengerészszemek talán...

Gondolkodott, valami jobb kifejezést keresett, amivel megmagyarázhatná... De Anton közben, aki azt hitte nincs már több mondanivalója Krisztiánnak, felugrott:

— Igazad lehet Krisztián, mindenki úgy érez, ahogy akar. De minket — csendget jelentőségteljesen, erőszakos hangja — minket kinosan érint, hogyha emberek, akik a szigetünkön laknak, szeretetükből ötven éven át kizárnak. A krónikában az áll, hogy az idegen szolgálatkés ember volt, az is igaz, hogy Friedrich és Heinrich se tagadt meg soha egyiküktől se tanácsot, vagy segítséget. De, hogyha fordítva történik, s a testvérem, Georg akad meg valamilyen dologban, hozzám fordul? Szó sincs róla. Inkább összedugják a fejüket, hárman s addig kinlódnak, míg kistitk a maguk erejéből. S eszükbe sem jut, hogy még mások is vannak a szigeten, akiket meg lehet kérdezni.

Nem érted Krisztián, hogy az embernek elmegy a kedve attól is, hogy hozzájuk lépjen s tisztességesen kezesszoriton veled. De — folytatta bosszus mozdulattal — fölösleges is erről vitatkozni. Ott, ahol te össze nem tartozó dolgok egymás mellé állítását látod, szerintünk pontos összefüggés van. Megpróbáltam előttem véleményünket kifejtetni, megmagyarázni, hogy nem pusztán szeszély a mi részünkről, ha mi a tervünkbe, amit elédterjesztettünk avégből, hogy a sziget szabadságát megőrizhessük, az idegenekre vonatkozólag megszorításokat alkalmazunk, amellyel ránk nézve oly veszélyes befolyásukat megszüntetjük. Ez azt jelenti, hogy a három birtok helyett egyet adunk nekik hűbérről, ahol gyermekeikkel meghúzódhatnak. Így a sziget vendégeinek nyilvánítjuk őket, ami végeredményben csak eiónyös számukra. Több joguk és kevesebb kötelességük lesz, mint a többieknek. De azt az egy jogunkat, hogy a mi sorsunk és a mi szigetünk jövője felől magunk dönthessük, mégis csak fentartjuk magunknak.

Krisztián figyel. Krisztián kihallja Anton beszédéből a burkolt fenyegetést, de

ingerült amiatt, hogy Anton az imént szavába vágott így történik, hogy megdolatiannul és értelmetlenül, anélkül, hogy felismerné helyzetét s belátná, hogy nincs más fegyvere, csak a hite, felveszi a már meginduláskor kilátástalan harcot.

Ez igazságtalanság — kiáltja, — ehhez nem nyujtok segédkezet. Hogyha eítotték a krónika kiszolgáltatása miatt: itt vagyok, itéljete el. De a jogfosztást, amíg csak számít valamit a szavam ezen a szigeten, minden erőmmel megakadályozom!

Az utolsó szavakat már szinte harsogja, mégis mintha csak a szél szárnyára kötötte volna. Sötétbe vesznek az arckok, a csillagok távoli, hideg fénye elhalványította a fákllyák tüzeit. Valaki felkaacag, hátulról kiáltások záporoznak:

— Ki az idegenekkel!

— El a szigetről velük!

— Nem akarjuk őket!

Az éjszaka heviti az indiatokat s üzi a megmámorosodott embereket. Anton hangja hallszik távolról, mintha árnyékba rejtőzött volna:

— Akkor nincs más hátra Krisztián... mondja a halk hang, s már emberek fogják körül s vezetik, mint a vakot a jölmert uton. Ajtó csukódik mögötte, nyers tréfálózás zaja kint, azután távolodó énekükből úgy hallja, hogy az idegenek háza felé haladnak.

A három udvar lakói előtt sem maradtak a délelőtti események észrevétlenül. A postagözös időzése a sziget előtt, a csónak megérkezése először a gyerekeknek tünt fel. A három férfi tanácskozott, nem-e volna jó a partra lemenni s a szokatlan esemény oka iránt érdeklődni? De aztán úgy döntöttek, hogy a házban maradnak és várnak, annál is inkább, mert abban a hiszemben voltak, hogyha valami fontos történik, amúgy is értesítik őket. Nem is sejtették, hogy a többiek otthonmaradásukat félreértik s abból vádat kovácsolnak ellenük. Bár az utolsó hónapokban történt egymás, ami gondolkodóba ejtette s nyugtalanította őket. Lényegtelen dolgokról volt szó tulajdonképpen, semmisségekről, amik azonban bántók. Ismeréseik, akik még hetekkel ezelőtt szívélyesen üdvözölték őket, zavart barátsággal bólintanak csak feljűk, majd egyenesen elfordulnak, ha látják őket. Mások nagyon is észrevehetően széles ivben került ki őket. Angeiika kérte a szomszédasszonyt, kölcsönözze mosócebrét a nagymosáshoz, az asszony, aki azelőtt az ilyenfajta kérészt készségesen, gondolkodás nélkül teljesítette, kerekente mentegetőzés nélkül utasítja vissza. A gyermekek sirva térnek haza, utálatos histériákkal tömik a fejüket szüleikről, veresési fenyegetik meg őket, vagy egyenesen kiutasítják a játéktérről. Angelika gyógyítja a sebeket, ahogy tudja, új játékokat talál ki a gyermekek vigasztalására. De milyen nagy önmegtágadásába kerül, hogy vidámnak és elfogulatlanak iássék. Összeszedi magát márcsak a férfiak kedvéért is, akik nehezebben viselik a sorsukat. Rövidesen, elutasítón viselkednek, elhatározzák, hogy teljesen visszavonulnak, majd az idő talán kiegyenlíti a szakadékokat. Várnak. Akadt jóakaratu ember a szigeten, aki mégis nyíltan beszélt velük, így aztán annak az arányban csökkent reménységük, amilyen arányban tényleges helyzetük tudatára ébredtek.

Most hát egyiknek se jutott eszébe, hogy az uccára menjen s érdeklődjék. Érezték természetesen a nagy feszültséget, ami ránehezedett a szigetre, de tudták is ők, hogy róluk van szó, hogy fenyegető gyűrű szorul mind szűkebbre körülöttük?

Ez az este is, amit Georg házában töltöttek, pontosan olyan, mint minden estejük. Csendben és gyanútanul ültek az asztal körül, amikor a fákllyásmenet udvarukba benyomult. Az emberek már ott a port a partra sietett, hogy a bárkát, amely téren csoportokra oszlottak. Az egyik csoport a sziget alapító ötven évvel ezelőtt érkeztek, utra készítse. Bár senki sem használta azóta, rendben tartották az öreg holmit, látványosságul szolgált a fiatalok

számára, a halászok rég célszerűbb csónakot építettek kihajózásra. Jó lesz az idegeneknek, ha nem viselkednek rendesen.

Mert — s ez most már általános vélemény, — legjobb volna kiűzni őket a szigetről. Így okoznak a legkevesebb bajt.

S ők sem éreznék, ha szembenéznek velük nap-nap után azt a különös, zavaró, kényelmetlen szorongást, igen, néha majdnem a fájdalomig fokozódik, jóllehet a felhevült éjszakát buzdító beszédekkel és dalolással töltötték. Nem, nem volt könnyű a szívük és senkiséim irigylte Antont, akinek a határozatot az idegenekkel tudatni kellett.

Anton azt remélte titokban, hogy az idegeneket valamelyik Rosenbauer portán találja. Szinte félelem fogta el, mikor elindult, hogy bátyját házától és teiktől megfossa. Apai örökségétől, amelynek minden kis zugát, meghitt szögletét Anton kis gyermek kora óta ismerte. D. Friedrich és Heinrich kapui zárva voltak, erőszakkal kellett fejtörni. Anton egy ember kíséretében, óvatosan lefele fordított fákllyával lép a szobába, minden tiszta és rendez. Ott a nagyláda, arairól Georg mesélt. Figyeimre se méltatja. Senki sincs itthon.

Antot kifordul a szobából, a kapunál két őrtálló fiatal hagy, maga a többiekkel bátyja udvarára indul.

Ezek követték és már nem énekeltek. Messziről látták, hogy Georg házának ablakából fény szűrődik az uccára. Anton int. Rövid ut a homokon át, lecsüngő fűzek között, a férfiak lépéséi már a ház előtt ti köveken csattognak, Anton felszakítja az ajtót, a lámpa fénye fellebög, ott áll a küszöbön és nyugodtan pillant a szobába. Mögötte várakozásteljesen emberek tömött sora, akik a teret kint elzárják.

Azok ott bent pár perccel előbb már csodálkozva figyelnek fel a késői zajra. Amolyan őszi beszélgetést folytattak, a szél már tépdesi a leveleket a fákról, nemsokára beáll a tél. Gazdasági tervek, számítások hevernek az asztalon. Angelika segít a gyermekeknek négysszögletes tuskókból házat és tornyot építeni.

A lépések közelebről hallatszanak. Nem kétséges többé, hogy őket keresik. Mit akarnak, mi lehet az, ami ilyen késői órákban hozzájuk üzi a többieket. A férfiak felállnak a különös vendégek fogadására, akiknek lépéseit visszahozzák a kövek. Kérdőn, nyugtalanul néz Georg a két fiúverre, csóválja a fejét az egyre erősödő zaj hallatára s Angelika felé int. Távolítsák el a mellékszobába.

De elkészt veie.

(Folytatjuk.)

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Nagy nyári művész-kabaré a színházban

Általános érdeklődés nyilvánul meg a színház szerdán, csütörtökön este és vasárnap délután hat órákor műsoron levő nagy nyári művész-kabaréja iránt. Ez az érdeklődés teljesen jogos és érthető, mert a kabaré műsora olyan gazdag és változatos, amely a legkényesebb igényeket is kielégíti. A Heitai Jenő és Főthy János egyfelvonásosain kívül (A fehérrózás ur, Az orvos és a halál, valamint a Negyvenéves találkozó) két gyönyörű társzámával szerepel a kitűnő Topán—Iwan táncpáros s Haáz Joli szintén táncokat ad elő Ady versekre. Szabó Ica—Kovács Kató—Báza Éva északtrója is vonzó száma lesz a nagyszerű kabaré-műsornak. Minthogy ezeket az előadásokat is az újonnan bevezetett nyári mérsékelt helyárrakkal tartják meg, bizonyos, hogy azok telt házakat fognak vonzani.

A kabaré részletes műsora a falragaszokon és a színház heti műsorában található meg.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szerda fél 9: Nagy művész-kabaré. (I. Negyvenéves találkozó. II. Topán Lulu és Iwan W.: Rachmaninov Prelude. III. Szabó Ica—Kovács Kató—Báza Éva: Énektrió. IV. A fehérrózás ur. V. Haáz Joli: Tanc Ady versekre. VI. Topán Lulu—Iwan W.: Valse mondain. VII. Az orvos és a halál. (Fényes Alice, Gróf László, Kovács György, Csóka József, Lantos Béla, Réthely Ödön, Fülöp Sándor, Borovszky Oszkár, stb., stb. fellépésével. Mérsékelt nyári helyárrakkal.)

Csütörtök fél 9: Nagy művész-kabaré. Péntek fél 9: A magyar népközösség disz-

előadása az árvizkárosultak javára. Mindenki lépik egyet. (Mikszáth—Harsányi vígjáték mérsékelt helyárrakkal.) Szombat délután 5: Orvoskisasszony. (Olcsó helyárrakkal.) Szombat este 9: A falu rossza. (Tóth Ede halhatatlan népszínműve. Eredeti dalokkal és táncokkal. Teljesen új betanulásban. Mérsékelt nyári helyárrakkal.) Vasárnap délután 3: Finom család. (A nagyszerű zenés vígjáték, olcsó helyárrakkal.) Vasárnap délután 6: Nagy művész-kabaré. Vasárnap este 9: A falu rossza.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Minden idők legnagyobb háborus filmje! A nyugati villámháború. A holland, belga, norvég és francia hadjárat. Eredeti helyszíni felvételek a leggyorsabb és legborzalmasabb háborúról. Két óras előadások! 3.20, 5.20, 7.20 és 9.30 órákor.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma és holnap az elmúlt évad legszebb francia filmje! Viviane Romance legjobb szerepe: A leláncolt asszonyok című felejthetetlen filmben. Előtte legújabb 463. számú UFA híradó. Előadások: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.30.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

I. Magasság. 3200 méter. Eredeti szűzszerű film, melynek érdekes cselekménye 3200 méter magas hegyek között játszódik le. II. Sally, Irén és Mary. Zenés vígjáték. Főszerepekben Alice Fay, Jimmy Durant, Gregory Ratoff. Műsoron kívül a legújabb UFA híradó.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Rendkívüli műsor! A dzsungel tragédiája. Hatalmas mű mindkét része egy előadás keretében. Műsoron kívül a legújabb O. C. R. román híradó.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Premier! 1. A régi Bécs. Hatalmas rendezésű operett. Pazar kiállítás és toalettek. Friedl Czepa és Felix Kasbar olimpiai korcsolyabajnok. 2. A két csillag. Gigantikus rendezés az idegenlégők borszámból. Garry Cooper, Ray Milland, 33. 462. számú UFA híradó.

A RIO MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn, kedden, szerdán 3, 6 és 9 órákor! Két sláger! 1. Sok hűhó semmiért. Az évad legjobb neveltető zenés vígjátéka. Fősz.: Fernand Gravet, Carola Lombard és Ralph Bellamy. 2. A 14-es kém. Izgalmas kémdráma. Fősz.: William Powell, Luise Rainer, Maurien O'Sullivan és Robert Young. 3. A legújabb háborus 462-es UFA híradó.

Figyelem! Esvűvöket, barmicvemol és szőlő rendezését olcsón vállalom. Alkalmi tortákat, kuglereket, stb. olcsón készítek, meghívásra úgy helyben, mint vidékre megyek sütnifőznl. Adlerné, Decebal 2.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE,
HIRDESSEN AZ UJ KELET-BEN!

Az össze

A férfiegy

Csuj, július rendezésében lozsvár tenisz mint minden mániái tenisz teniszsport sz városába.

Az elsőosztás kívül, a tegnapi Az összes szarsti versenyz senyzők azonpen szerepelt egyesben Rad mig Haásné! A második os be a versenyek tak.

A versenyek döntők eredm

Férfi egyes 6:2, 8:6.

Vegyes páros né Haggibbor 6:0, Baatzné. TCR 6:3, 6:2, Haggibbor, Ed Rurac TCR—

Férfi egyes AAC 6:3, 6:0 KAC 6:4, 6:2 10:12, 6:1.

Női egyes MSE 8:6, 6:4, bor 6:2, 6:2.

Férfi páros Theil, Vászár Viziru TCR— 6:0, Krebs, D MSE 6:0, 6:1.

Vegyes páros ziru TCR—Kó 6:4, 7:5, Gaál KAC 6:3, 6:1.

A délután nyek állása a

I. o. férfi egyes KAC 7:5, 6:3 Pusztay TC 6

I. o. női egyes né Haggibbor MSE. Döntő:

I. o. férfi páros Doherty, 2. Derrnata—Bra

czu TC. Döntő

Vegyes páros Bereczky TCR

3. Vargha—V Radóné TC.

Hétfőn este ketre gyűlt a sekknek és hely szép díjját.

A KMSC v

fiataljai

Csuj, július punk tegnapi

vasárnap spon hogy a kolozsv

versenyén a szerepeltek. A

értékelendő ugyanis a KM

seny összes eban 5:3:1, a s

tozzuk, a köv melyből kitün a legeredmény

szerepelt:

1. Haggibbor

2. Universit

3. KMSC

4. KAC

A KAC ere azonban veni, időben résztve nyén. Viszont csak ott volt alábbiakból ki

A 50 m gyermek mp. 2. Izrael ner MSE 46.8 50 m gyermek

SPORT

Az összes számokban bucaresti játékosok nyerték Kolozsvár teniszbajnokságát

A férfiesélyes kivételével befejeződött a KAC országos teniszversenye

Cluj, július 30. (Az Uj Kelet tud.) A KAC rendezésében bonyolították le ezidén is Kolozsvár teniszbajnoki versenyét, amelyek, mint minden évben, ezúttal is a legjobb romániai teniszszókeket gyűjtötték egybe Erdély teniszsport szempontjából is nagymulti fővárosába.

Az elsőosztályú versenyek, a férfi egyesek kivül, a tegnapi napon befejezést nyertek. Az összes számokban az elsőseget a bucaresti versenyzók vitték el, a kolozsvári versenyzők azonban a verseny során igen szépen szerepeltek. Így az elsőosztályú női egyesben Radóné Erdős Lilly második lett, míg Haásné KAC és Koros MSE harmadik. A második osztályban ugyancsak ma fejezték be a versenyeket, amelyek a döntőig jutottak.

A versenyek további, valamint a lejátszott döntők eredményei a következők:

A délelőtti eredmények
Férfi egyes I. o.: Rurac TCR—Theil KAC 6:2, 8:6.

Vegyes páros I. oszt.: Erős Doherty, Radóné Haggibbor—Haásné KAC, Dóczy TC 8:6, 6:0. Baatzné Pusztay TC—Clepsa TC, Viziru TCR 6:3, 6:2. Baatzné, Pusztay TC—Radóné Haggibbor, Erős Doherty 6:3, 6:3. Bereczky, Rurac TCR—Vargha házaspár MSE 6:2, 6:4.

Férfi egyes II. o.: Viziru II. TCR—Braun AAC 6:3, 6:4. Komoróczy TC—Málnássy KAC 6:4, 6:2. Dolha U.—Krebsz TC 7:5, 10:12, 6:1.

Női egyes II. o.: Gaál KAC—Vargháné MSE 8:6, 6:4. Koros MSE—Kelemen Haggibbor 6:2, 6:2.

Férfi páros II. o.: Haás, Málnássy KAC—Theil, Vásárhelyi KAC 6:3, 6:3. Dolha U., Viziru TCR—Braun, Németh AAC 5:7, 6:1, 6:0. Krebsz, Dóczy TC—Dunky KAC, Vargha MSE 6:0, 6:1.

Vegyes páros II. o.: Erdős Haggibbor, Viziru TCR—Koros MSE, Vásárhelyi KAC 3:6, 6:4, 7:5. Gaál, Málnássy KAC—Veress, Lám KAC 6:3, 6:1.

A délutáni eredmények
A délután mérkőzések és utánuk a versenyek állása a következők:

I. o. férfi egyes: G. Viziru TCR—Brandusa KAC 7:5, 6:3. Rurac Politechnica Buc.—Pusztay TC 6:4, 5:7, 6:1.

I. o. női egyes: 1. Bereczky TCR, 2. Radóné Haggibbor, 3. Haásné KAC és Koros MSE. Döntő: 6:3, 6:3.

I. o. férfi páros: 1. Rurac Pol. Buc.—Erős Doherty, 2. Viziru testvérek TCR, 3. Radó Dermata—Brandusa KAC és Pusztay—Dóczy TC. Döntő: 6:4, 6:2, 9:7.

Vegyes páros I. o.: 1. Rurac Pol. Buc.—Bereczky TCR, 2. Pusztay—Baatzné TC, 3. Vargha—Vargháné MSE és Erős Doherty—Radóné TC. Döntő: 6:3, 6:4.

Hétfőn este a verseny „mezőnye” bankettre gyűlt össze, melyen az eddigi győzteseknek és helyezetteknek kiosztották a KAC szép díjait.

A KMSC versenyén a Haggibbor fiataljai szerepeltek a legjobban

Cluj, július 30. (Az Uj Kelet tud.) Lapunk tegnapi számában már ismertettük a vasárnap sportjának eredményeit. Közöltük, hogy a kolozsvári munkások vasárnapi uszón versenyén a Haggibbor fiataljai igen jól szerepeltek. A Haggibbor-ifjak teljesítményét értékelendő kimutatást készítettünk. Ha ugyanis a KMSC által vasárnap rendezett verseny összes eredményeit az egyéni számokban 5:3:1, a stafétákban 10:6:2 alapon pontozzuk, a következő kimutatást nyerjük, melyből kitűnik, hogy a verseny keretében a legeredményesebben a Haggibbor gárdája szerepelt:

	egyéni váltó	összesen
1. Haggibbor	56	12 68 pont
2. Universitatea	39	26 65 „
3. KMSC	27	14 41 „
4. KAC	20	16 16 „

A KAC eredményeinél figyelembe kell azonban venni, hogy nagyszámu uszója egy időben résztvevő a MSE Savu-kupa versenyén. Viszont a Haggibbor hat uszója ugyancsak ott volt Marosvásárhelyen, sőt mint az alábbiakból kitűnik, jól is szerepeltek:

AZ ELSŐ NAPON:
50 m gyermek melluszás: 1. Fey MSE 43 mp. 2. Izrael Haggibbor 48.6 mp. 3. Brechner MSE 46.8 mp.

30 m gyermek hát (14 évesek): 1. Szakáll

las MSE 45.6 mp. 2. Sebestyén III. Haggibbor 58.4 mp. 3. Vigh MSE 52.8 mp.

50 m gyermek gyors (14 évesek): 1. Fey MSE 34.2 mp. 2. Horváth Haggibbor 35.4 mp. 3. Várbeli MSE 37.2 mp.

200 m férfi melluszás (Savu-kupa szám): 1. Békés MSE 3:13.3 p. 2. Sebestyén I. Haggibbor 3:19.8 p. 3. Kiss KAC 3:26.7 p.

3x100 m férfi vegyes-staféta: 1. MSE A) csapata 4:03 p. 2. Kolozsvár (Csizmás KAC, Sebestyén I. Haggibbor, Bara U) és MSE B) csapata 4:10 p.

A MÁSODIK NAPON:

50 m gyermek mell (14 évesek): 1. Izrael Haggibbor 45 mp. 2. Brechner MSE 46 mp.

50 m gyermek hát (14 évesek): 1. Sebestyén III. Haggibbor 45.8 mp. 2. Szakáll MSE 46.1 mp. 3. Vigh MSE 51.8 mp.

50 m gyermek gyors (14 évesek): 1. Fey MSE 34.6 mp. 2. Horváth Haggibbor 35.5 mp. 3. Várbeli MSE 37.1 mp.

KÖZGAZDASÁG

Hogyan bélyegzendők az ezer lejen aluli összegű számlák?

Bucuresti, július 30. Az illetéktörvény június 18-iki módosítása alapján megváltozott a számlák fisco illetéke is 5 ezrelékről, 6 ezrelékre. Mivel a módosításban nem tűnt ki, hogy az ezer lejen aluli összegű számlákra hogyan alkalmazandók az új illetékek, a pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, amelyben szabályozta ezt a kérdést. A rendelet szerint az ezer lejen aluli összegű számlákra a következő bélyegek ragasztandók:

számlaösszeg	fiscus	aviatikai bélyeg
100 lejig	1.— lej	semmi
101—300 lejig	2.— „	1.— lej
301—500 lejig	3.— „	3.— „
501—600 lejig	4.— „	4.— „
601—800 lejig	5.— „	4.— „
801—1000 lejig	6.— „	4.— „

A fentiekben kívül alkalmazandó a két száza lékos nemzetvédelmi bélyeg is, amely minden megkezdett száz lej után két-két lejes bélyegben róvandó le.

A zsidó cégek tulajdonosai állampolgárságukat igazoló végzést a céghivatalnál is kötelesek bejegyeztetni

III.

Cluj, július 30. Amint azt már közöltük, számos zsidó cég tulajdonosa az állampolgársági revizióról szóló végzést még nem jegyeztette az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál. Erre vonatkozóan a Kamarák Szövetsége egy utolsó 15 napos határidőt engedélyezett, amelynek eltelté után bírságjegyzőkönyveket vesznek fel. Az alábbiakban folytatjuk ama cégek névjegyzékének közlését, akik a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara körletében az igazoló végzéseket nem jegyeztették még be:

1799. Soj. I. Kahana Lazar, nasc. Rozsa Clara, lemne de constructie, Călățele, jud. Cluj.

2682. Schöffner Bernat, lemne de constructie, Călățele, jud. Cluj.

3407. Hertsik Samuilă, com. mixt., cereale, Călățele, jud. Cluj.

3927. Erczmann Ernest, masina de treerat, Cămărașu, jud. Cluj.

4223. Erczmann Rozalia, nasc. Salamon, bácia, Cămărașu, jud. Cluj.

258. Rothstein Nathan, cărciumă, Cătina, jud. Cluj.

1561. Soj. I. Eckstein Heschel, nasc. Deutsch, furcte, zarzavaturi, Ciucea.

1571. Grünwald Iosif, bácia, Ciucea.

1573. Levi Bencza, mărfuri mixte, Ciucea.

1598. Fischmann Aron, măcelărie, Ciucea.

1699. Rosenberg Samuil, bácia, Ciucea.

3588. Văd. Grünwald Zali, nasc. Izsák, mixte, cereale, Ciucea.

2742. Levi Dănilă, lemne, cereale, Ciucea.

1369. Entenberg Armin, com. cu lemne, Ciuleni.

1472. Ioanovitz Lipot, restaurant, Cojocna, jud. Cluj.

1935. Klein Aron, bácia, Cristoleni, jud. Cluj.

2124. Moskovits Adalbert, bácia, Cubleşul Someșen, jud. Cluj.

3047. Roth Simion, bácia, Cubleşul Someșen, jud. Cluj.

1890. Marton Reghina, már. Karpeles, mixte, Cuzăplacu, Principală 129.

1930. Văd. I. Marton, nasc. Herman, cărciumă, Cuzăplacu.

(Folytatjuk.)

A vámhivatalok hivatalos valutaárfolyamai augusztus hónapra

Bucuresti, július 30. A pénzügyminiszter rendeletet küldött a vámhivatalokhoz, amelyben augusztus hónapra a vámtételek elszámolására a következő hivatalos valutaárfolyamokat állapította meg:

Arany angol font	1.684.15 lej
aranydollár	346.06 „
arany svájci frank	66.78 „
arany francia frank	13.56 „

107% felárral:

angol font (papír)	851.80—877.37 „
palesztinai font	852.34—878.40 „
egyiptomi font	873.54—899.73 „
dollár	211.65—217.97 „
svájci frank	48.02—49.47 „

38% felárral:

angol font	567.87—584.91 „
török líra	92.— „
márka	49.—50.— „
svédkorona	33.67—34.71 „
svájci frank	32.02—32.98 „
pengő	26.50—27.— „
francia frank	3.24—3.31 „
olasz líra	7.17—8.25—9.50 „
portugál escudo	5.24—5.38 „
ceh-morva és szlovákkorona	4.68—4.77 „
dínár	2.898—3.05 „
lewa	1.60—1.68 „
drahma	1.21—1.22 „

A fenti árfolyamok augusztus 1-től visszavonásig érvényesek.

TESTA

azonnal-csillapít
NEM-FÁJDALMAKAT-FEJFÁJÁS
IDEGZSÁBA-FOGFÁJÁS
INFLUENZÁNÁL-HÜLÉSNEI

A ROMAN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZAÁRFOLYAMAI:

107% felárral:

Dollár	211.65—217.97
font	851.80—877.37
palesztinai font	852.34—878.40
egyiptomi font	873.54—899.73
svájci frank	48.13—49.58

38% felárral:

font	567.87—584.91
svájci frank	32.09—33.05
francia frank	3.24—3.31
márka	49—50
olasz líra	7.17—8.25—9.50
pengő	26.50—27
cehkorona	4.68—4.77
szlovákkorona	4.68—4.77
török líra	92.—
dínár	2.898—3.05

A SZABADFORGALMI DEVIZAÁRFOLYAMAI:

(70%-os kvóták)

Angol font	973.50
palesztinai font	974.50
egyiptomi font	997.50
dollár	241.90
svájci frank	54.98
francia frank	5.50
svédkorona	57.74
török líra	192
angol font, 40%-os kvóta	1023
angol font, 20%-os kvóta	1073

A B) lista kompenzációs árfolyamai:

font, angol frankra	1.000
font, angol gyarmatok frankra	990

APRÓ HIRDETÉSEK

Iparvállalat félnapot dolgozó főkönyvelője délutáni alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Gyermekek mellé ajánljuk középkorú jobb zsidónő, ki a háztartási munkákat is vállalja. Kitűnően főz. Vidékre is megy. Cim: Lázárné, Str. Vrăbilor 14.

Villanegyedben különbejáratu elegánsan butorozott szoba kiadó. Telefon 36-73.

Egyetemi hallgató középiskolások javító-és magánvizsgákra való előkészítését vállalja. Cim: Neumann Ödi, Piața M. Vi-teazul 7.

Jölném régi fűszer- és gyarmataruüzlet-hez fiatal szakember társnak kerestetik 200—300 ezer lejfel. Cim: Körösy Cluj, Gojdu 11.

Anyarozot veszünk legmagasabb napi-áron. Fabrica „Vesta” Oradea, Piața Iosia 5.

Uriembernek kiadó különbejáratu, szép balkonos uccal szoba, telefon, rádió és fürdőszobahasználattal. Str. Dacia 3. (Domus). I. em. 10.

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. Str. Dacia 7. Megtekinthető 1—3 óra között.

Matematika-tanár középiskolásokat vizsgákra előkészít. Cim a kiadóban.

Tapasztalt pedagógus sikerrel készít első pótvizsgára. Cim a kiadóban.

Vegetárius francia házikosztot ad — hához is — Gárdi Imre Cluj, Str. Iorga 11. I. apart. 10.

Orakönyvelést, könyvek felfektetését, könyvelési restanciák feldolgozását vállalja iparvállalat főkönyvelője. Cim a kiadóhivatalban.

UJ KELET Legújabb hírek

Hitler a frontra utazott, hogy résztvegyen az Anglia elleni nagy támadás megindításában

Élénk légitvékenység a nyugati és keleti fronton

A Telegrafo című olasz lap híradása megindokoltnak mondotta tegnap az Anglia elleni offenzívát, amiből arra lehetett következtetni, hogy a tengelyhatalmak egyelőre nem gondolnak Anglia területi megrohanására és beérik a tengeri és a légiháború eddig alkalmazott módszereivel.

Ezt a feltevést újabb híradások megdönteni látszanak és arra engednek következtetni, hogy az eddigi tengeri és légi hadműveletek előkészítéséül szolgáltak ama nagy támadásnak, amely valóban küszöbön áll.

Berlini híradás szerint ugyanis Hitler a salzburgi megbeszélések után a harcra utazott, hogy személyesen vegyen részt az Anglia elleni nagy támadás megindításában. Az olasz kormány is hír szerint fontos katonai intézkedéseket tett.

A DNE ügynökség — jelenti a Rador — foglalkozva a Norvégiától Brestig elhuzódó német légitámpontok terjedelmével, rámutat arra, hogy a német erők számára minden előny biztosítva van. Az angol célpontok közel vannak s az ellenség nem tudja megakadályozni a német légitörök működését. A német repülőket valószínűleg rövid időn belül bebizonyítják ezt az ellenségnek.

Német és angol légitámadások

London, július 30. (Rador.) A légügyi és belső biztonságügyi minisztérium közli: Német repülőket bombáztak egy északi-keletangliai várost és kárt okoztak. Egy asszony megsebesült. Délnyugati Angliában csak kevés kárt okoztak és áldozatok nem voltak az ellenséges támadás nyomán. Egy német repülő lelőttek Délkelet-Angliában.

London, július 30. (Rador.) A Reuter iroda a hétfő reggeli német légitámadásról közli, hogy abban harminc Junkers bombavető és ötven Messerschmidt vadászgép vett részt. Több Spitfire és Hurricane típusú angol vadászgép szállt fel s annyira megzavarták a bombavető gépeket, hogy azok nem tudták elérni célpontjaikat. A német vadászgépek közül nyolcat a bombavetőket közül hetet lelőttek.

London, július 30. (Rador.) A Reuter iroda közlése szerint, vasárnapról hétfőre virradó éjszaka angol repülőgépek folytatták támadásaikat észak- és nyugatnémetországi katonai célpontok ellen. A célpontok benzinkutak, kikötők és pályaudvarok voltak. Az angol partvédő repülőgépek ismét megtámadták a cherbourgi olajtartályokat, súlyos károkat okozva. A gépek kivétel nélkül visszatértek támaszpontjaikra.

Berlin, július 30. (Rador.) A német nagyvezérkar jelenti: Dower kikötőjében német

bukórepülőgépek összesen 32 ezer tonna ürtartalmu négy ellenséges hajót támadtak meg, amelyeket súlyosan megrongáltak. Az ezt követő légitámadás során 15 angol repülőgépet lőttek le. Három német gép elvesztett. A La Manche csatornában bombázták és elsüllyesztettek egy 10 ezer tonnás cirkáló és egy ezer tonnás kereskedelmi hajót. Az éjszaka folyamán ellenséges repülőgépek észak és nyugat Németország fölött repültek el, de a katonai célpontokat nem találták el a ledobott bombák, amelyek Düsseldorfban öt, Offenbachban pedig három házat döntöttek romba.

London, július 30. (Rador.) A tengerügyi hivatal közli, hogy a Stownton felgyverzett halászhajó aknára futott és elsüllyedt.

Sikerekről számol be az olasz hadijelentés

Róma, július 30. (Rador.) Az olasz főhadiszállás 51. számú jelentése: Légikötelékeink egy mozgásban levő hajókaravánt bombáztak a Földközi tenger keleti részében. Több hajót talált ért, egyik kigyulladt. Egy ellenséges repülőgépanya-hajóról felszállt gépekkel harcolva, repülőink lelőttek egy angol készüléket. Egy olasz repülőgép nem tért vissza. Kelet-Afrikában Kurrum bevétele után egy ellenséges hadtámaszpontot elpusztítottunk. Az adeni támaszpontot hatékonyan bombáztuk. Egy ellenséges hajót telitalálat ért.

Radu Budişteanu kultuszminiszter látogatása Bukovinában és Moldovában

A kultuszminiszter tárgyalásai Nicodem patriárkával

Bucuresti, július 30. (Rador.) Radu Budişteanu kultuszminiszter pénteken meglátogatta a moldvai és bukovinai mitropolitákat, katedrálisokat és kolostorokat. Ebből az alkalomból megbeszéléseket folytatott az ortodox klérus magasrangú képviselőivel, valamint a helyi közigazgatási vezetőivel a papok működéséről, valamint az egyháznak az ország ezen részében fenn álló helyzetéről.

Budişteanu miniszter pénteken délután repülőgépen utazott el a banesai repülőterrről. Elsőnek Râmniceul Săratban szállt le, majd innen Pitra Neamta folytatta útját. A kultuszminiszter hosszas megbeszélést folytatott Nicodem patriárkával. Piatra Neamtából a miniszter repülőgépen folytatta útját Botosaniba. Utja során Budişteanu miniszter különböző nyilatkozatot tett az egyházzal kapcsolatosan, amelyet — mint mondotta — isteni küldetésének magaslatára kell emelni. „Felfogásom szerint — mondotta a miniszter — a hadsereg védi a nemzeti föl-

det, míg az egyház a nemzet lelket. A pap anyagi ellátásáról mi gondoskodunk. A nemzet lelki védelmére a pap fordít gondot. A papok imádkozzanak nemzetünkért, hazánkért és királyunkért, valamint a halottakért, akik életüket a hazáért áldozták fel. Az Isten, a nemzet, a haza és a király vissza fogják fizetni azt.

Mindannyian reméljük, hogy a jelenlegi állapot átmeneti helyzet csupán. Ezt nem becsúszásnak mondom, hanem mint történelmi valóságot. A mi nemzetünk hiszi, hogy a közélet csak azok számára lehet elérhető, akik tudnak élni és ha kell meghalni a hazáért, a nemzetért és a királyért. Azok, akiket más gondolatok töltöttek el, akiknek lelkiismeretében a tagadás jele mutatkozik, vonuljanak vissza. Csak az érdemi meg, hogy részese legyen a közéletnek, aki teljes egészében a hazához, a nemzethez és a királyhoz tartozónak érzi magát. Ez adja meg számukra a tekintélyt és életüknek értelmét.”

A legfelsőbb francia ítélőszék rövidesen megkezdi a háborús felelősség bünygyi tárgyalását

A fővádottak: Daladier, Gamelin, Reynaud, Blum, Mandel, Pierre Cot és Guy la Chambre

VICHY, július 30. (Rador.) A francia minisztertanács hétfői ülése két óra hosszat tartott. A minisztertanács megvizsgálták aháborús felelősség kérdését és elfogadták a legfőbb ítélőszék felállításáról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat jogi megszövegezése még bizonyos időt vesz igénybe, úgy, hogy két nap is eltelik szentesítéséig. A minisztertanács felhatalmazta a megszállt területek prefektusait, hogy a közszolgálatok zavartalan munkája érdekében megtegyék a szükséges kinevezéseket.

GENE, július 30. (Rador.) A Stefani Vichyből kapott jelentése szerint a rendkívüli bíróság rövidesen megalakul és megkezdi a háború kitérése és vezetése miatti felelősség kérdésének tárgyalását. A fővádottak Daladier, Gamelin tábornok, Reynaud, Blum, Mandel, Pierre Cot és Guy la Chambre lesznek.

Franciaország nem tagja többé a Népszövetségnek

Stockholm, július 30. (Rador.) A Stockholm Tüningén című lap szerint Avenol azért mondott le, mert Baudoin francia külügyminiszter kijelentette, hogy Franciaország nem tekint magát többé a Népszövetség tagállamának.

Madrid, július 30. (Rador.) A Madrid című lap a franciaországi állapotokkal foglalkozva megállapítja, hogy számos francia van még, aki nem ismeri be hazája vereségét és azt hiszi, hogy semmi sem történt. Büszkeségük nem akarja tudomásul venni a tényeket.

Lisszabon, július 30. (Rador.) Fegyvertelen francia szállítóhajó érkezett a kikötőbe, fe-

délzetén 1500 francia tengerésszel, a fegyverszünet kötések az angolok által lefoglalt francia hadihajók legénységének tagjaival, akik nem voltak hajlandók angol parancsnokság alatt harcolni.

Alexandria, július 30. (Rador.) A Roxane és Melpomene francia tartályhajókat a francia kormány tiltakozása ellenére sem bocsájtják szabadon, amennyiben a brit kormány felfogása szerint a kőolajtermékek háborús célt szolgálnak. A két hajó ürtartalma 25.000 tonna.

Washington, július 30. (Rador.) St. Quentin márkit, Franciaország nagykövétét, visszarendelték.

Az Egyesült Államok magukra vállalják az egész amerikai földrész védelmét

Argentína beszüntette a nemamerikai országokba való buza- és lisztkivitelt

Havanna, július 30. (Rador.) A panamerikai értekezlet elé terjesztett határozati javaslat értelmében szükség esetén sürgős, önálló vagy közös eljárást fognak alkalmazni az illető államok vagy az egész földrész területének védelmére. Valószínűnek tartják, hogy ennek alapján az Egyesült Államok magukra veszik az egész amerikai földrész védelmének feladatát.

Buenos Aires, július 30. (Rador.) Az argentinai kormány betiltotta a buza- és lisztkivitelt, a szomszéd államokba irányított

mennyiségek kivételével, amit csak különleges engedély alapján lehet eszközölni. Más államokba csak akkor lehet exportálni, ha már szerződésesek vannak érvényben. Az intézkedést azért hozták, mert Argentína készletei 850.000 tonnával csökkentek.

London, július 30. (Rador.) A Reuter jelenti: Az argentinai kormány intézkedésére számítottak és az angol gabonakereskedők minden lehető elkövétték, hogy minél több búzát importáljanak Argentínából.

Titkos ülést tartott az angol alsóház

Anglia ellenőrizni kívánja Spanyolország amerikai petróleum-behozatalát

London, július 30. (Rador.) Az alsóház mai ülésén Dalton háborús gazdasági miniszter bejelentette, hogy megbízottakat fognak küldeni Spanyolországba az amerikai petróleum-behozatal ellenőrzésére. Spanyolország petróleum-behozatala ugyanis meghaladja az ország szükségleteit. Anglia nem engedheti meg, hogy az amerikai petróleumkivitelt Olaszországnak, vagy Németországnak adják tovább.

Ezután az alsóház megkezdte a kormány külpolitikája fölötti titkos tanácskozásait. A titkos ülés előtt élénk vita volt afölött, hogy szükséges-e ennek az ülésnek a megtartása. Végül is 200 szavazattal 109 ellenében úgy döntöttek, hogy a hallgatóságot eltolváltják az üléssteremből.

Churchill miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány nem fogja befolyásolni az alsóházat és hogy a képviselők teljes szabadságban hozhatják meg döntésüket. A titkos ülés végül is Buttler külügyi államtitkárnak Anglia külpolitikájáról tartott expozéjával vette kezdetét.

Kanadában hetenként 25 repülőgépet és naponta egy tankot gyártanak

Ottawa, július 30. (Rador.) Howe hadfelszerelési miniszter kijelentette, hogy jelen-

leg 600 motorizált egységet készítenek elő és hogy egy-két hónapon belül ez a szám növekedni fog. Hetenként 25 repülőgépet gyártanak — mondotta a miniszter, majd kijelentette, hogy a jövő év elején ez a szám 90-re fog gyarapodni. Ugyancsak közölte, hogy naponta egy tankot gyártanak. Az év végéig 28 hajót, 4 tengeralattjárót és 5 aknaszedőt készítenek el.

Moti Spakow hadbíró előtt

Bucuresti, július 30. (Rador.) A katonai törvényszék vizsgálatot indított Moti Spakow Románia volt ökölvívóbajnoka és Holländer Károly ügyében, akik a népszerűségi hivatalnál valótlán nyilatkozatot tettek egy bizonyos Josif Kupfersohn ügyében, lehetővé téve, hogy az személyazonossági bizonyítványt kapjon. Mivel Spakow katonai szolgálatának idején tett a valótlán nyilatkozatot, ügye a hadbíró előtt kerül.

FRATERNTAS Könyv- és Lapkiadó R. Z.

Taxa post
plättit m
No. 305237

10. Tel.
Havont.
Évre 60
Földre:
Félévre
Hirdet.
„UJ
bánati
ja. (50
forrás

A teng

Tizenö

Az Er
bécsi dönt
tettük —
kihirdetése
közlést ad
és a magy
és Ciano
Mint
salzburgi
megszálla
követendő
küldöttség
len megég
résről pe
magyar ko
Ettől

gyar korm
hogy kész
gáció veze
kor, a jele
tanácsra ü
kor végeté
terrel Rom
zatnak. Ha
zatot közö

Pénteken
és a kérdé
lamint gaz
kai kimuta
percel a k
A döntés
dnai életé
nak a Szov
vefelen me
severini kö
nem tud
volt, hog
az új es
a megol
felkérés

Man

A király
közli:
1940. au
Öfelsége
királyi pal
1. A berli
tárgyalások
letet.

2. A mi
területi sér
Részvetté
Gigurtu mi
Öszentség
királyi taná
Arthur Vai
Dr. Al. V
Gh. Miron
Dr. C. An
Gh. Tătă
Constantin
Ernest Ba
A. C. Cuz
Victor Ian
Victor An
Nicolae B

csos.
Stan Ghi
Ioan Mac
David Pop
Nicolae P
gerészetügy
Dr V. Gon
Nichifor Cr
ter.
Dimitrie Car